Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши. 15 АВГУСТ 1973 й. ЧОРШАНБА № 190 (2174). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ҳал қилувчи йилнинг меҳнат вахтаси

Маҳаллий саноатчилар ғайрати

«Маҳаллий саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1.7 баравар кўпайтирилсин, бадиий ҳунармандчилик буюмлари, совғалар, турмуш учун зарур бўлган майда хўжалик буюмлари ва халқ истеъмол қиладиган бошқа моллар ишлаб чиқариш анча кенгайтирилиб, бунинг учун маҳаллий хом ашё ресурсларидан ва материаллардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Республикамиз пойтахтидаги маҳаллий саноат корхоналарининг ишчи коллективлари партиямиз XXIV съезди Директиваларида белгилаб берилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Улар тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили социалистик мусобақасини куч ва маблағларни кам сарфлаган ҳолда кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори остида ўтказмоқдалар. Маҳаллий саноатчилар ўртасидаги ана шу беллашув туфайли ишлаб чиқариш ҳажми ошяпти, халқ истеъмоли буюмларининг янги-янги турлари ўзлаштирилаяпти, меҳнат унумдорлиги кўтарилиб, маҳсулот таннархи арзонлашиб бораяпти.

Шаҳримиз маҳаллий саноатчилари ҳал қилувчи йил давлат топшириғини шу йилнинг 27 декабрига бажариш ва пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга қарор қилганлар.

Сўзи билан иши бир ишчиларнинг ўтган етти ойда қўлга киритган ютуқлари қувонарли бўлди. Улар социалистик мажбурият бандларини муваффақиятли бажариб, январь — июль ойларида пландан ташқари 788 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Шундай қилиб, планга қўшимча ишлаб чиқариладиган маҳсулот юзасидан олинган социалистик мажбурият 2,5 баравар ошириб адо этилди. Уларнинг қўлга киритган бу ютуғига кўн-галантерея, 1 ва 2-тикувчилик фабрикаларининг, металл фурнитура заводи коллективининг қўшган улуши салмоқли бўлди.

Маҳаллий саноатчиларимиз янги маҳсулот турларини ўзлаштиришга ҳам етарли эътибор беряпти. Йил бошидан бери 22 хил истеъмол моллари ўзлаштирилиб, улар оммавий ишлаб чиқарила бошланди. Эришилган бу ютуқда маҳаллий саноат бошқармасига қарашли кўн-галантерея фабрикаси ишчиларининг ҳам катта ҳиссаси бор. Бу корхона коллективи йилнинг дастлабки кунидан бошлабоқ ишни меъёрида ташкил этиб, социалистик мусобақани тобора авж олдиряпти. Ўтган 7 ой мобайнида қувончли зафарларга эришган коллектив аъзолари эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлашга ҳаракат қилиб, вақтдан ўзган ҳолда ишламоқдалар.

Бугун

УЛАРНИНГ ЙИЛ БОШИДАН БЕРИ ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛГАН МАҲСУЛОТЛАРИ 300 МИНГ СЎМЛИКДАН ОШДИ.

Хўш, қўлга киритилаётган бу ютуқларнинг сири нимада? Бунинг сири ишнинг ўзаро мусобақа асосида ташкил этилиши, ишчиларнинг смена ва ойлик топшириқларини доим ортиғи билан бажаришга интилиши, уларнинг техника тараққиётини тезлаштириш ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этаётганлигидадир. Бу йил бу ерда НОТнинг битта плани жорий қилинди. Ана шу тадбирнинг ўзидан йилига 3 минг 200 сўм фойда олинадиган бўлди.

Фабриканинг меҳнатда пешқадам ишчилари барчага намуна бўлиб ишламоқдалар. Корхонанинг Ш. Болтабоева, Ҳ. Маҳмудов, Ф. Зиёвуддинов, Н. Пўлатова, У. Акромов сингари машъаллари беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олганлар. Улар юксак аҳдга яраша ишлаб, коллектив эришаётган ютуққа салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Пойтахтнинг бир куни

Тошкент—мамлакатга

Қардошларга манзур бўлмоқда

«Электробитприбор» заводида тайёрланган 500 люстра

Бугун

Россия Федерациясига юборилди.

Шу йили заводда янги биллур люстралар ишлаб чиқарила бошланади. Ҳозир унинг тажриба нусхалари тайёрлаб қўйилди. Йил охиригача янги маҳсулотдан 2 минг дона тайёрланади.

Заводнинг буюртмачилар рўйхати

Узоқ Шарқ, Новокузнецк, Ўрта Осиё республикалари... Бу Тошкент консерва заводининг буюртмачилар рўйхати. Ҳар куни қардошларимизга турли хил консерва маҳсулотлари юборилмоқда.

Ҳозир корхонада помидор, қулупнай ва бошқа ёз маҳсулотларидан шарбат, томат пастаси тайёрлаш қизғин тус олди. Тайёрланган маҳсулотлар буюртмачиларга пешма-пеш етказиб берилмоқда.

Бугун

маҳсулот юкланган 2 вагон қардош республикалардаги базалар адресига жўнатилди.

Кузда эса, корхона Кубага 100 туб пюрье юборади. Куба заводнинг доимий буюртмачилари рўйхатидан жой олган.

Хилма-хил спорт буюмлари

Қозоғистон ССРнинг Олмаота, Петропавловск шаҳарлари Тошкент спорт буюмлари фабрикасининг буюртмачиларидан ҳисобланадилар. Петропавловск шаҳрининг ўзига йил бошидан бери 150 минг сўмлик маҳсулот юборилди.

Бундан ташқари, Болтиқбўйи республикалари, Узоқ Шарққа ҳам спорт буюмлари жўнатиб турилибди.

Бугун

корхонада тайёрланган 30 минг сўмлик маҳсулот буюртмачиларга юборилди.

Бу йил фабрикада мотоциклчилар учун қўлқоплар ва бошқа янги маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Чеварлар вахтаси

«Юлдуз» фирмасининг биринчи филиали тикувчилари янги ўқув йили учун ўғил болаларнинг янги мактаб формалари, ишчилар учун коржомалар ҳамда янги моделдаги эркаклар костюмини кўплаб ишлаб чиқаришмоқда. Корхона ишчилари беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш борасида баракали меҳнат қилиб, барча топшириқларни ортиғи билан адо этмоқдалар. Масалан етти ойлик топшириқ муваффақиятли бажарилиб, пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

СУРАТЛАРДА: ўнгда — еттинчи цехнинг махсус ишчи кийимлари тикиш бўйича чевари Саломат Исомиддинова (чапда) ва техника контроли бўлимининг ходими Сония Курмишеға ўртоқлар тайёр маҳсулотларнинг сифатини кўздан кечиришмоқда; пастда — 6-цехнинг бир группа чеварларини кўриб турибсиз. Чапдан ўнгга — Ханум Бобоева, Нури Юсупова, Люда Печенина, Вера Авдеева, Муҳаббат Исҳоқова ва Нафиса Содиқова ўртоқлар. Бу чеварлар сменаойлик топшириқларини мунтазам 130—140 процент бажарадилар.

М. Нуриддинов фотолари.

Иқтисод ва тежамкорлик учун

Мукофот топширилди

Граммпластинкалар заводи коллективи иқтисод ва тежамкорлик учун Бутуниттифоқ кўригининг якунлари бўйича ВЛКСМ Марказий Комитети ва ВЦСПСнинг дипломи топширилди.

Корхона меҳнаткашлари давлат жамғармасига ўзлари тежаб қолган бир неча ўн минг сўмни ўтказишди. Жумладан, прессловчиларнинг маҳсулотни биринчи тақдимдаёқ топшириш бўйича меҳнатини янгича ташкил этиш бир йилда 32 минг сўмни иқтисод қилиш имконини берди. Конвертларни елимлайдиган икки автоматнинг модернизация қилиниши эса ана шу операциядаги саккиз ишчи меҳнатидан бошқа мақсадларда фойдаланиш имконини яратди.

Прессловчилардан З. Лагуткина ва О. Сивожелезова, слесарь А. Холмуҳамедов, пластмассалар цехининг технологи Г. Загородникова ва бошқалар (жаъми 20 киши) СССР Маданият министрлигининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Бугун

заводда давлат маблағларини иқтисод қилиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш йўлида яна бир қадам қўйилди. Заводда «шахсий предпластикаторлар»ни яратишга киришилди.

Предпластикатор бу — эритилган қоришма тайёрлайдиган мослама. Ана шу қоришмадан кейинчалик пластинкалар прессланади. Ҳозир бундай қурилмадан атиги 2 прессловчи фойдаланмоқда. Бу вақтни чўзиш билан бирга бир қатор ноқулайликлар яратади.

Эндиликда поток линияда ҳар бир ишчи учун митти предпластикаторлар ўрнатишга қарор қилинди.

Тошкент-Жаҳонга

Ўзбек дўпписининг шуҳрати

Бадиий буюмлар фабрикаси чеварлари қўлидан чиққан дўппиларнинг шуҳрати Япония ва Чехословакияга ҳам етди. Улар ўзбек дўппиларига харидор бўлишди.

Бугун

КОРХОНАДА ЧЕХОСЛОВАКИЯГА ЮБОРИЛАДИГАН ДЎППИЛАРДАН 800 ТАСИ ТАХТ ҚИЛИБ ҚЎЙИЛДИ. Ҳозир Япония буюртмаси адо этилмоқда. У ерга минг дона дўппи юборилади.

Фабрика коллективи ўз тарихида биринчи марта ана шундай катта буюртмани бажармоқда.

Финляндияга биринчи марта

Ўзбек деҳқонлари етиштирган ёз неъматлари Иттифоқимиздан ташқарига ҳам кўплаб жўнатилмоқда.

Бугун

Финляндия республикасига 45 тонна қовун, тарвуз юборилди. Уни Сирдарё область Пахтакор районидаги миришкор деҳқонлар етиштиришган.

Ўзбекистон тупроғида етиштирилган маҳсулотлар Финляндияга биринчи марта юборилди.

МЕҲНАТКАШЛАР ҲУЗУРИДА

Бугун

БИР ГРУППА ВЕТЕРАНЛАР ФАРҒОНА ВОДИЙСИГА ЖЎНАБ КЕТИШДИ. Улар орасида Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда фидокорлик кўрсатган кишилар, кекса коммунистлар бор. Группага республикамизнинг кекса коммунистларидан Н. Ризаев бошчилик қилмоқда.

Ветеранлар 15 кун мобайнида Фарғона, Наманган, Қўқон, Андижон меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун бўлган курашлар ҳақида, ана шу курашда ўз жонларини қурбон қилган ажойиб кишилар ҳақида суҳбатлашадилар.

Сафар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги юбилейи муносабати билан уюштирилди.

Шаҳар йўл қурилиш-ремонт тресги 1-бошқармасининг бинокорлари шаҳримизнинг Беруний проспектида буюк мутафаккир номидаги хиёбон қурилишини тезкорлик билан олиб бормоқдалар. Бу ишларни бошқарманинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методи бўйича меҳнат қилаётган Иван Бураков бошлиқ бригада аъзолари амалга оширишмоқда.

Қурувчилар хиёбон қурилишидаги асосий ишларни сентябрь ойигача туғаллашга аҳд қилишган.

Сиз суратда бригаданинг илғор ишчиларидан (чапда) Минсара Бектагирова ва Рустам Шоймардоновларни майдонга плита ётқизаётганлигини кўриб турибсиз.

И. Шоноғомов фотоси.

Сизларга ҳамдаммиз, чилилик дўстлар!

Чили реакцияси ўзининг қора ниятларига ета олмайди! Безорилар ва иғвогарлар — жавобгарликка тортилсин! Ер юзидаги миллион-миллион софдил кишиларнинг фикрузикри ва ҳис-туйғуларини ифодаловчи ана шу сўзлар Чили халқининг революцион кураши билан бирдамликка бағишланиб «Ташкенткабель» заводида ўтказилган митингда жаранглаб эшитилди.

Завод партия комитети секретарининг ўринбосари В. Д. Петровнинг Чилидаги социал ислоҳотлар тўғрисидаги, Латин Америкасидаги ана шу мамлакат халқининг янги турмуш қуриш йўлидаги ишларига реакция халақит беришга уринаётганлиги ҳақидаги ахборотини митинг аҳли эътибор бериб тинглади.

— Чили реакциясининг жиноятқорона ҳаракатлари ҳаммамизни қаттиқ ғазаблантирди,— деди юк ортиш машинасининг шофёри А. Убайдуллаев митингда сўзлаган нутқида.— Фитначилар халқ ҳукуматининг меҳнаткашлар турмушини яхшилашга қаратилган планларини барбод қилишга уринмоқдалар.

— Чили меҳнаткашларининг мардлиги, унинг реакцияга муносиб зарба бераётганлиги ҳаммамизни қойил қолдирмоқда. Чилилик дўстларимиз демократия душманлари устидан тўла ғалаба қозонишларига ишонамиз,— деди каротаж кабель цехининг прессчиси Б. Д. Аляев.

Қабул қилинган резолюцияда митинг қатнашчилари Чили халқига мамлакатда революцион ўзгартишларнинг халқ ҳукумати белгилаган кенг программасини амалга оширишда кўпдан-кўп муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ОЛМАОТАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 14 августда Олмаотага келди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР тайёрлаш министри Г. С. Золотухин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари В. А. Голиков, А. И. Блатов ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келишди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Б. Ниёзбеков, республика Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, республика министрликлари ва идораларининг, Олмаота область ва шаҳар партия ҳамда совет органларининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари Олмаота аэропортида ўртоқ Л. И. Брежневни кутиб олдилар. (ТАСС).

Мавсум олдидан

Ўзбекистон хўжаликларида ғўзани дефолиация қилишни бошлашга сўнгги тайёргарликлар олиб борилмоқда. Тез орада қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётлари пахтазорлар узра парвоз қила бошлайди.

Ҳозир авиаторлар қишлоқ хўжалиги мутахассислари билан биргаликда пахтага осмондан ишлов бериш маршрутларини карталарга туширмоқдалар. Уй-жойлардан узоқ бўлган энг йирик массивлар танлаб олинди. Учиш майдонларининг тайёрлиги текширилмоқда. Бу майдонлар экинзорларга яқин ерда жойлашган. Химиявий ишларда Украина, Болтиқбўйи, Қозоғистон, Закавказье қишлоқ хўжалик авиациясининг 620 самолёти қатнашади.

Бу йил пахтанинг тез пишиши кутилмоқда. Яқин кунлар ичида Сурхондарё, Сирдарё, Бухоро областларида дефолиация бошланади. Республика химизаторлари қисқа муддатларда такрор чанглатиш ва пуркаш ишларини ҳисобга олган ҳолда икки миллион уч юз минг гектардан ортиқ пахтазорга ишлов беришлари лозим. Уч юз минг гектар экинзорга «Ташхимсельмаш» заводида тайёрланган ерда юрувчи янги аппаратлар ёрдамида ишлов берилади.

Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгаши дефолиацияга тайёргарлик кўриш, уни соз ва тез ўтказишга бағишланди. Кенгаш ишида қишлоқ хўжалиги мутахассислари, олимлар, қишлоқ хўжалиги авиацияси ходимлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, агрометеорология ва санитария хизмати вакиллари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Жаҳон ойнаси

◆ БЕРЛИН. ГДР округ маркази бўлган Котбус шаҳри чеккасида қурилган студентларнинг замонавий шаҳарчасида 350 минг киши яшайди ва таълим олади. Бу ерда инженерлик ва қурилиш институтлари, ишлаб чиқариш-техника билим юрти, педагогика институти, ўқитувчилар малакасини ошириш курслари ва умумий таълим ўрта мактаби жойлашган. Қулай ва шинам ётоқхоналар, кафелар, клублар, спорт иншоотлари ўқувчиларнинг ихтиёридадир.

◆ ГАВАНА. Кубанинг Орьенте вилоятидаги Саньяго-Де-Куба шаҳрида халқаро пионерлар лагери очилди. Лагерда Европа, Африка ва Латин Америкасидаги 25 мамлакатдан келган тенгқурлар ўз каникулларини ўтказадилар.

◆ БУХАРЕСТ. Руминияда ботқоқ ерларнинг захини қочириш ишлари тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Бир қанча уездларда каналлар, зовурлар қазилмоқда, насос станциялари қурилмоқда. Бунинг натижасида шу йилнинг ўзида қарийб 135 минг гектар ернинг, беш йилликнинг охиригача эса 725 минг гектар ернинг заҳи қочирилади.

◆ ВАРШАВА. Польша геологлари Болтиқ денгизининг Пуцк бухтаси райони тубида калий тузи конини топишди. Қидириш ишлари Польшада яратилган сузиб юрувчи бурғулаш вишкаси ёрдамида олиб борилди.

Ҳозирги вақтда бу қимматбаҳо саноат хом ашёси қатламларининг миқёси ва уни ишлатиш имкониятлари тўғрисидаги маълумотлар ишлаб чиқилмоқда. Бир вақтда кўлтиқнинг бошқа ерларида ҳам пармалаш ишлари давом эттирилмоқда.

◆ РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилияда гўшт 60 процент қимматлашди. Мамлакатнинг йирик шаҳарларида гўшт жуда тақчиллиги сабабли нарх-наво министрлараро кенгаши ана шу қарорни қабул қилди.

◆ БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина хустисиалистик партиясининг раҳбари Хуан Доминго Перон ўз номзодининг мамлакат президенти лавозимига кўрсатилишига расмий розилик берди. Сайлов шу йил 23 сентябрда ўтказилади.

Маълумки, генерал Хуан Перон хустисиалистик партиянинг 4 августда бўлиб ўтган съездида Аргентина президенти лавозимига номзод қилиб кўрсатилган эди.

◆ ЛОНДОН. Лондондаги Хитроу аэропорти жаҳондаги бешинчи аэропорт бўлди. Бу аэропорт орқали ҳар йили 20 миллиондан ортиқ пассажир ўтади.

Чикагодаги аэропорт ҳар йили 33 миллион пассажирга, Лос-Анжелесдаги — 23 миллион, Нью-Йоркдаги Жон Ф. Кеннеди номли аэропорт — 21 миллион, Атлантико аэропорти 21 миллион пассажирга хизмат қилади.

◆ БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина пенсионерларидан бир неча минг киши мамлакат парламентига мактуб юбориб, пенсия миқдорини кўпайтиришни илтимос қилдилар. Бу мактубда кўпчилик пенсионерлар олаётган пенсияларнинг миқдори шу қадар камки, улар ярим оч ва қашшоқликда яшашга маҳкум этилгандирлар, деб кўрсатилади. (ТАСС).

Тонгги газеталарда

● Ўртоқ Л. И. Брежневнинг студентларнинг жаҳон спорт ўйинлари Универсиада — 73 қатнашчиларига ва меҳмонларига табриги эълон қилинган.

● КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Корея Халқ Демократик Республикаси президенти ўртоқ Ким Ир Сенга ва Корея Халқ Демократик Республикаси маъмурий кенгашининг раиси ўртоқ Ким Ирга телеграмма йўллаб, Корея озодлик куни муносабати билан уларни чин кўнгилдан қутладилар.

● КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ханойга кета туриб Москвада меҳмон бўлиб турган Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг билан 13 августда учрашди. А. Н. Косигин билан Фам Ван Донг ўртасида самимий суҳбат бўлиб ўтди.

САМАРАДОРЛИК ЙЎЛИДА

Ҳал қилувчи йилнинг МЕҲНАТ ВАХТАСИ

ЯНГИЛИК ШАРОФАТИ

Ғишт заводлари йилдан йилга планни бажара олмай, республикадаги бошқа корхоналар олдида қарздор бўлиб қолмоқда. Тобора авж олаётган қурилишларнинг ғишт маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи эса қондирилмайди. Наҳотки планни бажаришнинг иложи бўлмаса? Ёки берилган план ноаниқми?

Тошкентдаги 3-ғишт заводлари бошқармасининг маъмурияти, мутахассислари бу масала хусусида кўп бош қотиришди. Планни бажариш учун биринчи навбатда ишлаб чиқариш процессини такомиллаштириш, ишчилар кўнимсизлигига чек қўйиш лозим. Ички имкониятлар ўрганилиб, тарозига солингач, шундай қарорга келинди. Мамлакатимиздаги илғор ғишт тайёрлаш корхоналарининг тажрибасини ўрганиб, ишга солиш юзасидан келишиб олинди.

Вильнюсдаги ғишт корхоналари, Москва комбинати ғишт маҳсулотлари тайёрлаш процессларини такомиллаштириш, автоматлаштириш ва механизациялаштириш юзасидан анча ишларни қилишган. Мамлакатимиздаги кўпгина корхоналар уларнинг сирларини ўрганиб, яхши натижаларни қўлга киритишди. Шу туфайли 3-ғишт заводлари бошқармаси ҳам Вильнюс ва Москва шаҳарларига ўз вакилларини юбориб янги тажрибани қўллашди. Ғишт пишириш цехида айланма печь ўрнатилди. Ғиштни хумдонга териш, кузатиш ва уни ердан олиш ишлари автоматлаштирилди. Туннел типидаги хумдон айланма печь билан алмаштирилгач, маҳсулот ишлаш тезлашди, таннарх арзонлашди.

Янгилик ишлаб чиқаришга жорий қилинган 1972 йили маҳсулот тайёрлаш ва реализация қилиш плани ортиғи билан бажарилди.

Бошқа корхоналардаги иш билан танишиш ғиштдан бўлак қурилиш маҳсулотларини ҳам ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имкониятини берди. Ҳозир корхонада қурилиш учун ниҳоят зарур бўлган керамзит блок, пардозлаш плиталари, деворни безаш учун ишлатиладиган ҳар хил материаллар ишлаб чиқарилмоқда. Илгари бундай материаллар бошқа шаҳарлардан олиб келинар эди.

Айниқса, пардозлаш учун ишлатиладиган силакпор материали ишлаб чиқарилиши қурилишдаги бир қатор тадбирларни енгиллаштирди. Уй шиплари, деворларга ишлатиладиган бу материал совуқни ўтказмайди, иссиқликни яхши сақлайди. Мамлакатимизда биринчи бўлиб, Вильнюс корхонаси ишлаб чиқарган силакпор эндиликда кўпгина жойларда тайёрланмоқда. Жумладан, Тошкент 3-ғишт заводлари бошқармасида бундай маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган махсус цех қурилди.

Янгиликларни қўллаш туфайли корхона 7 ойлик планни ҳам муддатидан олдин бажарди. Маҳсулотнинг барча турлари бўйича реализация қилиш плани ортиғи билан адо этилди.

КАРВОН-БОШИЛАР

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили планларини муддатидан олдин бажарамиз! Завод бошқармаси ҳовлисига кирган кишининг диққатини девордаги ушбу шиорлар ўзига тортади. Сўзи билан иши бир ишчилар ўз мажбуриятларини амалда бажариш учун ҳамма ерда социалистик мусобақани авж олдириб юборганлар. Мусобақа илғорлари эса ҳар куни кўргазма тахтада қайд этиб борилади.

Холбой Қулбоев бошлиқ бригада аъзолари кеча-кундуз оловда тобланиб, хумдонда ғишт пиширади. Аҳил коллектив беш йиллик планни 4.5 йилда бажариш мажбуриятини олган. Беш йилликнинг ўтган 2,5 йилида пландаги 15.288 минг дона ўрнига 16.100 минг дона ғиштни хумдонга солиб, октябрь ойи ҳисобига ишламоқда.

Корхонада шахсий йиллик планларини бажариш арафасида турган Ильгиз Аҳмадишин, Зокир Жўраев, Муҳаммедзян Аҳмедзянов сингари кишилар тўғрисида ғурур билан гап юритилади.

— Бошқармамизда ўз меҳнатлари учун ҳукумат орден ва медаллари билан мукофотланган ишчилар ҳамон пешқадамлик қилишмоқда, — дейди техника контроли бўлимининг бошлиғи Тамара Михайловна Калмикова. — Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалерлари Тожибой Раҳмонов, Асилбека Барангулова, «Ҳурмат белгиси» ордени нишондори, механика цехининг слесари Петр Развеляев, Сандакбар Хожихўжаев сингари ўнлаб меҳнат ветеранлари шулар жумласидандир. Уларнинг ҳаракати туфайли меҳнат унумдорлиги барча цехларда ортиб, маҳсулот сифати яхшиланмоқда.

СИФАТ — АСОСИЙ МАСАЛА

— Туроб Набиевич, хумдон бирдек қизималяпти. Айланма печь «касал» бўлганга ўхшайди Бир кўриб берсангиз...

— Ҳозир...

— Ўртоқ Ёқубов, мотор хириллаяпти...

— Туроб Набиевич, нега бизга бу сафар мукофот оз берилди? Ишимиз яхшику!

— Ишингиз яхши бўлса, яхшидир, сифати-чи?

Ғишт заводлари бошқармасининг бош инженери Туроб Набиевич Ёқубовнинг олдига ҳар хил масалалар билан келувчи кишилар жуда кўп. Улар бу ерда ўзларини қизиқтирган масалаларга жавоб олишади. Ўз навбатида Ёқубов ҳам кўп масалаларда кекса ишчилар, мутахассислар билан маслаҳатлашади. Маҳсулот ишлаб чиқариш, унинг сифатини яхшилаш, оғир иш процессларини механизациялаштиришдан тортиб, цехлардаги оддий масалаларгача у ҳал қилади. Бош инженернинг корхона ташкил топган кундан тортиб, ҳозиргача бўлиб ўтган ўзгаришларни билишининг боиси ҳам мана шундан.

— Завод Москвадаги «Росстромпроект» институти лойиҳаси асосида қурилиб, 1949 йили ишга туширилган. Лойиҳа қуввати йилига 20 миллион дона шартли ғишт ва черепица ишлаб чиқаришга мўлжалланган эди. Ҳозир қуввати беш баробар ортди. Йилига 100 миллион шартли маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

Маълумки, томларга черепица ишлатиш одатдан чиқиб кетди. Шу туфайли бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. 1970 йилдан бошлаб, пардозлаш учун ишлатиладиган керамзит ишлаб чиқарила бошланди. Ҳозир йилига 5 миллион шартли керамзит плита тайёрланмоқда.

Илгари кўпчилик ишлар қўлда бажарилар, бу ўз навбатида кўп меҳнат ва вақт талаб қиларди. Ғиштларнинг хумдонга теришнинг Арутюнова — Антонольский усулида автоматлаштирилиши меҳнат унумдорлигини икки баробар ошириш имконини берди.

Завод йилдан-йилга янги-янги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқда. Яқинда пардозлаш плиталари тайёрланадиган цех қурилиши фойдаланишга топширилади.

— Биз ғишт ва бошқа маҳсулотларнинг сифатига беш балли система асосида баҳо қўямиз, — дейди бош инженер. — Устама мукофот у ёки бу цехнинг ялпи маҳсулот планининг тўлдирилишига қараб эмас, балки, маҳсулот сифати ва унинг реализация қилинишига қараб тўланади. Республикада биринчи бўлиб беш балли баҳо системасига ўтиш корхонага ва ишчиларга қўл келмоқда. Эндиликда бошқа корхоналарда ҳам бу системани қўллаш учун бизга кўпгина мутахассислар келаётганининг ҳам боиси мана шундан.

Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлигига қарашли 3-ғишт заводлари бошқармасининг ютуқлари бошқа корхоналар ҳам планини бажариш учун катта имкониятлар борлигидан далолат беради. Гап ана шу имкониятларни топиб ишга солишда.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

ПАХТА ОЧИЛДИ

Марҳамат районидаги Куйбишев номли колхознинг Баҳрихон Асқарова бошлиқ бригадаси пахтазорларида ҳар бир тупда 14-15 тадан бўлиқ кўсак бор. Бунчалик мўл ҳосил бу атрофда яқин орада кўрилмаган эди.

Ўтган йил бу ерда ғўза нимжон бўлган эди. Колхоз правлениеси ношуд бригадирни ишдан олишга мажбур бўлди. Ўшанда партия комитетининг маслаҳати билан ёш коммунист Баҳрихон Асқарова қолоқ участкага раҳбарлик қилишни ўз зиммасига олди. У эндигина ўрта мактабни тамомлаб чиққан эди. Баҳрихоннинг илтимоси билан бригада комсомол-ёшлар бригадасига айлантирилди. Робия Абдувоҳидова, Иноят Ҳақназарова, Мавлуда Нуриддинова, Зайнобиддин Каримов. Азимжон Муқимов ва ўрта маълумотли бир қанча шоввозлар шу бригадага ўтишди. Комсомоллар 86 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил олишга аҳд қилдилар.

Бу бригада колхозда чигит экишга ҳаммадан кўра яхши тайёргарлик кўрди. Тажрибали миришкор деҳқон Ленин ордени кавалери Иброҳим Саидназаровнинг экиш агрегати 18 мартдаёқ Андижон областида биринчи бўлиб Баҳрихон бригадаси даласида чигит эка бошлади.

Бригаданинг ҳамма аъзолари зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Ғўза яхши парвариш топганлиги, агротехника талабларига қаттиқ риоя қилинганлиги туфайли ҳар бир тупида мўл ҳосил тўплашга эришиляпти.

Шу кунларда Асқарова даласида Андижон областидаги район комитетларининг биринчи секретарлари бўлишди. Баҳрихон улар билан суҳбатда бригада ўзининг аввалги мажбуриятини қайта кўриб чиқиб, Ватанга ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта топширишга қарор берганлигини айтди.

Ҳозир Баҳрихон ва унинг ўртоқлари мўл ҳосил учун қизғин курашни давом эттирмоқдалар. Улар ҳосил элементларининг ҳаммасини сақлаб қолиб, пахтани қисқа муддатда сира нобуд қилмай териб олиш ниятидадирлар.

М. РАҲИМОВ, ЎзТАГ мухбири.

Илғорларга байроқлар

Озиқ-овқат саноати корхоналари ва ташкилотлари коллективларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида иккинчи кварталда эришган муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрлигининг Қўқон ва Фарғона мой-ёғ комбинатлари, «Ташкентвино» комбинати, 1-ПМК коллективларига СССР озиқ-овқат саноати министрлиги билан озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини беришга қарор қилинди. Тошкент областидаги «Қуйи Чирчиқ» боғдорчилик-узумчилик совхозига эса ана шундай байроқ шу йилнинг биринчи квартали якунига мувофиқ бериладиган бўлди. (ЎзТАГ).

„БОҒИ-БАЛАНД"ДАГИ БАЙРАМ

Бўлажак Андижон денгизи соҳиллари бўйлаб чўзилиб кетган Султонобод адирлари воҳадан икки юз метр баландда жойлашган. Сув омбори тўғонининг қурувчилари худди мана шу тепаликларда «Боғи-баланд» истироҳат боғини жамоатчилик асосида барпо қилишди. Мана... кенг равон зиналардан дам олувчилар кўтарилмоқда. Чор атроф дарахтзор, обод, маданий-маиший объектлар қурилган. Агар икки юз метрга кўтарилган тепалик «камлик» қилса, у энг баланд жойга қурилган чархипалакка чиқиб, Фарғона водийсини томоша қилиши мумкин... — Буларнинг ҳаммасини ишчи ва инженерлар ўзларининг бўш вақтларида қуриб, жиҳозлашган. Иш пайтларида эса тўғон билан янги Советобод шаҳрини барпо этишган.

(ЎзТАГ).

Андижон шаҳри.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

СУРАТДА: «Чайка» кинотеатри.

Г. Эгамбердиева фотоси.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ САНОАТИ

Жомбой посёлкасида ишга туширилган полигон бир йилда 42 минг куб метр йиғма темир бетон ишлаб чиқара олади. Бу миқдордаги йиғма бетон 30 минг квадрат метр уй-жой қуриш, бутун бир минг оилага янги квартираларнинг калитини топшириш учун етарлидир.

Бу полигонни қишлоқ қурувчилари — республика қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 15-трест коллективи қурган. Деҳқончилик ва чорвачиликни янада юксалтириш тақдири ҳал қилинаётган майдончада индустриал методлар тобора кенг жорий этилмоқда.

15-трест — мамлакатдаги энг яхши қишлоқ қурилиш коллективларидан бири. Коллективга бу йил иккинчи марта СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги билан Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилганлиги тўғрисидаги хабар бу ерда ҳаммани қувонтириб юборди. Хизматларига берилган бундай юксак баҳони амалий иш билан мустаҳкамлаш лозим. Трест коллективи буни яхши тушунади.

15-трест ишчилари ва инженерлари меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан беш йилликнинг охирига мўлжалланган даражага шу йилнинг ўзидаёқ эришишга қарор қилдилар. Янги полигон ишга туширилганлиги — ваъдага вафо қилиш имконини берадиган тадбирлардан биридир. Дарҳақиқат, фақат тадбирлардан бири. Чунки, дейди трест бошқарувчиси Э. Ҳидоятхонов, «Биз беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлигини икки баравар ошириш вазифасини ҳал қиламиз».

Бутун бир комплекс тадбирлар туфайли муваффақиятларга эришилмоқда. Ишлаб чиқариш базасини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш — асосий йўналишдир. Қишлоқ эҳтиёжларини қондириш учун хизмат қилиш лозим бўлган қурилиш комбинатини барпо этиш ишлари кучайтириб юборилди. Бу комбинат ҳам Жомбойда келгуси йили ишга туширилади.

Ўз базаси тўғрисида, меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш ҳақидаги ғамхўрлик ўз самараларини бермоқда. Трест ташкил қилинган 1965 йилдан буён иш ҳажми икки баравар кўпайган бўлса, шу давр ичида ишловчилар сони қисқарди. Қурилиш машиналарининг парки кенгаймади. Аммо механизмларнинг иш унуми бир ярим-икки баравар ошди. Қишлоқ бинокори машинани ўзининг содиқ дўсти ва ёрдамчиси деб тан олди.

Хўш, бундай ютуқларга нималар туфайли эришилмоқда?

Бунинг бир неча сабаблари бор. Энг муҳими — қурилишга индустриал методларнинг жорий этилишидир. Самарқанд областида қурилаётган чорвачилик биноларининг ҳаммаси тўла-тўкис йиғма конструкциялардан монтаж қилинмоқда. Самарқандликлар республикада биринчи бўлиб уч қатламли асбопанеллар — енгил плиталарни ишга солдилар. Бундай плиталардан фойдаланиш пардозлаш ишларини қурилиш туркумидан чиқариш имконини берди.

Пардозлаш ишларининг комплекс механизациялаштириш ғоят катта самара берди. Пардозлаш ишларини комплекс механизациялаштириш кўпгина қурилиш ташкилотларида ҳали ҳам талабга жавоб бермаётир. 15-трестда эса бу иш кенгайтириб юборилди. Эндиликда эритма пуркагичга эритма қориштиргич насос ёрдамида шланг орқали пуркагичга етказилиб, деворга механик тарзда пуркалади. Сувоқни текислайдиган электр машиналар сувоқчиларнинг ишларини енгиллаштирди. Ҳатто доимо олмос, чизғич кўтариб юрган ойначиларнинг ишини ҳам механизациялаштиришга тўғри келди. Улар инструментларнинг махсус тўпламидан фойдаланадилар. Инструментларнинг бу тўплами ойнани икки баравар тез кесиш билан михни ҳар қандай деворга пистолет ёрдамида тез қоқиб киритиш, шприц билан замаскани бир текис ва зич суриш имконини беради. Олифсиз шпакелевка қилиш эса қанчадан-қанча иш кунини тежаш имконини берди. Кокс-химия ишлаб чиқаришнинг чиқиндилари арзон бўлибгина қолмай (унинг бир тоннаси 4 сўм 50 тийин туради ёки 5 кило олиф баҳосига баравар), шу билан бирга юқори сифатли шпакелевка олиш имконини ҳам беради.

Механизация меҳнат моҳирлик билан ташкил этилган тақдирдагина ўз афзалликларини тўлиқ намоён қилади. Шу боисдан ҳаёт Злобин методини Самарқанд областидаги қишлоқ қурилишларига жорий этишни астойдил талаб қилди. Ҳозир еттита коллектив қишлоқ жойларда объектларни бригада пудрати шароитида қурмоқда. Қурилишнинг кўп методи кенг қўлланилмоқда. Буларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини оширибгина қолмай, ишларнинг сифатини ҳам яхшилашга ёрдам берди. Давлат комиссиясига кўрсатилаётган объектларнинг деярли ҳаммаси «Аъло», «Яхши» баҳолар билан қабул қилинмоқда.

Меҳнат интизомининг мустаҳкамланганлиги муҳим резерв бўлди. Трестда ишчи шарафи кенгашлари йил бошидан буён ишлаб турибди. Бу кенгашлар ишга қабул қилиш ва бўшатиш масалалари билан шуғулланиб, кадрлар бўлимларига кўмаклашиш билан бир қаторда прогул ва бекор туриб қолиш ҳолларини ҳам ҳисобга олиб боради. Ҳар бир прогул ишчилар шарафи кенгашида муҳокама қилинади. Йил бошидан буён умуман трестда прогуллар ва бекор туриб қолиш қарийб учдан бир баравар камайганлигининг ўзиёқ ана шу кенгашларнинг хизматидир.

Бошқарув меҳнатини рационализация қилиш соҳасида кўп ишлашга тўғри келди. Эндиликда ягона қуйи оператив планлаштириш системаси жорий этилди. Механизациялашган кўчма колонналарда ҳар кварталда тузиладиган план-топшириқлар асосида бир ойлик ва ўн кунлик планлар тузилади. Бу планларда ўн кунликда ҳар бир иш тури юзасидан конкрет топшириқлар кўрсатилади. Яқинда ташкил қилинган трестнинг диспетчерлик хизмати бўлимлар ва объектлар бўйича топшириқларнинг бажарилишини назорат қилади. Дарвоқе, 30 объектнинг ҳар бирида ишларнинг боришини назорат қилишни махсус перфокарталар енгиллаштирди. Трестнинг тегишли бўлимлари ана шу перфокарталарга ҳар куни тўлиқ ахборотни ёзиб боришади.

«Янгикент», «Оқдарё», «Самарқанд» совхозларида янги уй-жойлари бўлган посёлкалар, «Рассвет», «Санжар», «Бахмал» совхозларида чорвачилик бинолари «Дагбет» совхозида витаминли талқон цехи, Каттақўрғонда хлорелла етиштирадиган экспериментал қурилма тобора тез барпо этилмоқда. Область қишлоқларида олтита болалар боғчаси ва ясли, иккита кинотеатр, бешта касалхона ва туғруқхона қурилмоқда. «Узсельхозтехника» Самарқанд район бирлашмасида янги цех, икки оғилхона, Самарқанд паррандачилик фабрикасининг янги корпуслари шу йилнинг ўзидаёқ ишга туширилди. Ана шу корпусларнинг ишга туширилиши билан корхонанинг қуввати икки баравар кўпайди, пландан ташқари 1700 квадрат метр уй-жой қуриб берилди.

Мамлакатдаги энг яхши қишлоқ қурилиш коллективларидан бири бўлган 15-трест ана шундай ишлар қилганлиги учун Қизил Байроқ билан мукофотланди.

С. ФЕНЮТИН, (ЎзТАГ).
Самарқанд шаҳри.

● Рўзғор жиҳозлари

Ҳар куни мингта холодильник

Кишинев холодильник заводида йил бошидан бери пландан ташқари мингта «Ярна-3» аппарати тайёрланди. Энди бу маҳсулот сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Корхона 160 литр ҳажмга эга бўлган ҳамда музни эритадиган ва сувни чиқариб ташлайдиган махсус автомат қурилма билан таъминланган холодильникларни Молдавия ва Украина магазинларига ҳам юбормоқда.

Бу йил завод коллективи оширилган план қабул қилди. Аввал бошда белгилаб қўйилганидан беш мингта кўп агрегатни тайёрлаш ва топшириққа қўшимча равишда яна мингта аппарат ишлаб чиқариш белгиланди.

План муваффақиятли равишда бажарилмоқда. Корхонада янги бош конвейер ишга туширилди. Бу конвейерда ҳозир завод учун рекорд миқдордаги аппаратлар — йилига мингта аппарат йиғилмоқда. Бу йил магазинларга салкам 250 мингта Кишинев холодильниклари юборилади.

Кишинев.

ТАРИХШУНОС ОЛИМ

● Янги фан доктори

Жанубий-Шарқий Осиё ва Яқин Шарқ районлари кўп йиллардан буён халқаро можаролар майдони бўлиб келяпти. Совет Иттифоқи кўплаб Осиё ва Африка мамлакатлари билан ҳамкорликда мазкур районлардаги кескинликни юмшатишга ҳаракат қилмоқда. Жумладан, Ҳиндистон ҳукуматининг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳам Жанубий-Шарқий Осиё ва Яқин Шарқдаги уруш ўчоқларини бартараф қилишга қаратилгандир.

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Беруний номли Шарқшунослик институти биносида Ленин номли Тошкент Давлат университети шарқ факультетининг доценти Темур Ғиёсовнинг докторлик ҳимояси юқорида зикр қилинган проблемаларга бағишланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қошидаги тарих бўлими илмий кенгаш аҳллари Темур Ғиёсовнинг «Ҳиндистон дипломатияси Яқин Шарқ ва Жанубий-Шарқий Осиёдаги неоколониализм ва агрессияга қарши курашда» мавзусидаги докторлик ишини юқори баҳолаб, бир овоздан унга тарих фанлари доктори деган илмий даражани беришга қарор қилди.

Темур Ғиёсов салкам чорак асрдан буён Ленин номли Тошкент Давлат университети шарқ факультетининг Ҳиндистон тарихи кафедрасида мударрислик қилиб келаётир. У ажойиб шогирдлар етиштирди ва етиштирмоқда. Ҳозирги кунда Темур Ғиёсовнинг собиқ шогирдлари Ватанимизнинг турли ўқув муассасаларида ва илмий-текшириш институтларида, ҳатто, чет элларда ҳормай-толмай меҳнат қилаётир.

Темур Ғиёсовнинг Ҳиндистон ҳукумати дипломатиясининг фаолиятига бағишланган илмий иши Ватанимиз фанига қўшилган муҳим ҳиссалардан биридир.

Э. РЎЗИЕВ,
Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

Бунисига нима дейсиз?

Қаерда дарахт кўп бўлса, шу ернинг ҳавоси тоза ва манзараси кўркам бўлишини ҳамма беш бармоқдай билади, албатта. Шунинг учун ҳам, бундан беш йил олдин Фрунзе районидаги Муқимий кўчасида жойлашган 144-мактаб ёнида бир гектарлик ҳиёбон барпо этилган эди. Хиёбонга келганлар мириқиб дам олишар, чиройли очилган гуллар, кўкка бўй чўзган манзарали дарахтларни кўриб, бағри-дили очиларди. Аммо боғнинг бундай ҳузурбахшлиги кимларгадир ёқмади шекилли, шу йил 17 июль куни экскаватор ва бульдозерлар ер кавлашга тушиб кетишди. Натижада, боққа ўтадиган сув йўли кўмиб ташланди. Дарахт ва гуллар сувсиз қовжираб қолди.

Кекса боғбон Ғани Алимов сув келтириш учун у ёқдан-бу ёққа роса чопди. Сувни очай деса, қувур учун қазилган чуқур сувга тўлиб кетади. Иккинчи боғбон Қосим Ҳошимов ҳам сув келтириш учун роса чопди. Аммо ҳеч ўзгариш бўлмади. Ободонлаштириш бошқармасидагилар бир неча бор машинада сув ташишди. Аммо бу йўл билан боғни суғориш игна билан қудуқ қазишдай мушкул иш эди. Чунки иссиқ кунларда суғорилган ер зум ўтмай пўст очиб кетади. Ҳеч кимдан рухсат сўрамасдан, келишмасдан қазиш ишларини бошлаб юборган «Ташинжстрой» трестининг ихтисослаштирилган 7-тоғ проходка ишлари бошқармасидагиларнинг бу қилиғини район ижрокомдагилар ҳам, ободонлаштириш бошқармаси ходимлари ҳам тушунолмай ҳайрон бўлишди. Наҳотки, бир оғиз сўраб, ордер олишга шунчалик эринишса!!

Бульдозерчи Т. Файсхоновдан «шунча дарахт ва гулларни янчишга қандай қўлингиз борди», —деб сўрасак «бизга шунақа буйруқ беришган» —деб жавоб қилди. Ўзбошимчалик оқибатида 200 дан ортиқ дарахт, 3000 га яқин яшил тўсиқ, 20 туп манзарали дарахт нобуд бўлди. Сувсизлик оқибатида бутун боғнинг қуриб қолиш хавфи ҳам йўқ эмас. 7-қурилиш бошқармасининг бош инженери Г. А. Галустян бепарволик билан ишни давом эттиряпти. Етказилган зарар 6000 сўмдан ошиб кетди. Бошқармадагилар бу зарарни тўлаш у ёқда турсин, боққа сув ўтказиб беришни хаёлларига ҳам келтиришмаяпти. Улар икки ҳафтадан бери «Бугун қувур ташлаб, сув ўтказиб берамиз, эртага келинг» сингари ваъдалар билан вақт ўтказишяпти.

Аммо боққа ваъда эмас, сув керак. Биз «Сал чеккароқдан кавлаш мумкин-ку», — десак, инженер «менинг қўлимда проект бор, қандай чизилган бўлса, шундай кавлаймиз», — деб жавоб берди. Ваҳоланки, зовур 5—6 метр нарироқдан қазилса, олам гулистон эди.

Педагогическая кўчасидаги 76-уйдан то 30-уйгача бўлган масофадаги тротуар ағдар-тўнтар қилиб кавлаб ташланган, дарахтларнинг томирлари қўпорилиб кетган жойлар ҳам бор. Бу ерда кавлаш ишларини Чилонзор район телефон узелидагилар олиб боришяпти экан.

2-қурилиш бошқармаси Богдан Хмельницкий кўчасида аэропорт кўприги яқинида қурилиш ишлари олиб бораяпти. Қурилишга материал олиб келаётган машиналар йўл ўртасидаги гулзорни топтаб ўтишяпти. Ваҳоланки, салгина нарироқ махсус ўтиш жойи бор. Қоидага кўра қурилиш атрофи бетон девор билан ўралиши керак. Бу ерда эса тахта билан ўраб олишибди. Ёғоч девор на оқланган, на бўялган. 2-қурилиш бошқармасининг бошлиғи М. Раҳматов ва участка бошлиғи М. Худойбердиев бу ердан кунига бир неча марта ўтиб қайтишса ҳам деворнинг ифлослигига бепарво қарашяпти. Бу сира кечириб бўлмайдиган ҳол. Чунки пойтахтимизга келувчи меҳмонлар, худди шу йўлдан шаҳарга чиқишади.

Дарахт ва гулзорларни барпо этгунча қанчадан қанча меҳнат, маблағ сарф бўлган. Юқорида номлари тилга олинган бошқармаларнинг ходимлари бировларнинг пешона терини оёқ ости қилишаётганини, давлат ҳамёнига зарар келтиришаётганини билмасмикинлар! Йўлдан униб чиққан гулни бостирмай ўтган шофер ҳақида эшитсак, унинг гўзал фазилатидан ҳаяжонга тушиб, раҳмат айтамиз. Аммо яшил дўстларимиз — дарахтлар ва гулларни топтаётган ходимларга, буларга бепарво қараётган бошлиқларга нима деса бўлади!

К. ЖАББОРОВ,
штатсиз мухбиримиз.

● Фотоайбнома

СУРАТДА: боғнинг бугунги кўриниши ана шундай.

Г. ТОКАРЕВ ва Ю. БУТУСОВ фотолари.

Фахрли тўртинчи ўрин

ҚАРШИ. «Водстрой» трестига қарашли 13-бошқарманинг бульдозерчиси, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Ҳ. Йўлдошев Краснодардан бу ерга қайтиб келди. У Кубандан бульдозерчиларнинг Бутуниттифоқ мусобақалари вақтида Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилди. Чўлқуварлар вакили бу мусобақада зўр маҳорат кўрсатиб, Украина, Қозоғистон ва Краснодардан келган тажрибали механизаторлардан кейин фахрли тўртинчи ўринни эгаллади. Жами эса 96 моҳир бульдозерчилар мусобақалашди. (ЎзТАГ).

ИРРИГАТОРЛАР УЧУН КИНОДАРСЛИК

Совет кишлари ер ости сувларини қандай қилиб мамлакат халқ хўжалигига хизмат қилдирганликлари тўғрисида ҳикоя қилувчи янги ҳужжатли фильмнинг сўнгги кадрлари суратга олиб бўлинди. Бу фильмни Киев илмий-оммабоп фильмлар студиясининг коллективи суратга олди. Унда ўзбек мелиораторларининг ишига катта ўрин берилган. Уларнинг бунёдкорлик меҳнатини лентага олиш учун киногруппага республика бўйлаб узоқ сафар қилишга тўғри келди. Группа республиканинг асосий ирригация қурилишларида бўлди.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг заказн билан суратга олинган бу фильм мамлакат мелиораторлари учун ўзига хос кинодарслик бўлади. (ЎзТАГ).

◉ Яхши фазилатли кишилар

ТАЪЗИМ

(ЛАВҲА)

СУРАТДА: Шомурод Шомансуров. Ю. Бутусов фотоси.

— У гапирмаяпти.

— Нимага гапирмайди? Балки, қаттиқ қўрққандир.

— Билмадим.

— Битта ўзи қолувдими?

— Ҳа, эшикни юзига ёпиб, бир дақиқага нариги маҳалладаги овсинимникига чиқиб кетувдим. Келсам ранги оқарган, кўзлари олазарак, қўрқиб кетдим. Гаплашишга чунонам уриндим, барибир бефойда бўлди.

Қария онахон, гапларини эътибор билан эшитган доктор беморга яқинлашиб, унинг ҳатти-ҳаракатини бироз кузатиб турди-да, мийиғида кулиб, кичкинтойдан:

— Отинг нима? — деб сўради.

У елкасини учириб бир нима демоқчи бўлди-ю, лекин бирон нарсадан хавфсираган-дай олазарак бўлиб гапиролмади.

Шифокор беморнинг юз-кўзларини, баданларини обдон текширгандан сўнг онага:

— Ҳеччиси йўқ, бирон нарсадан қаттиқ чўчиганга ўхшайди хола, ҳали шундай гапириб кетади-ки, асти қўяверинг, — деб кулиб қўйди ва портфелидан қоғоз олиб, нималарнидир ёзиб, онахонга узатди.

— Бир кунда уч маҳалдан ичириб турасиз. Мана бунисини ётиш олдидан, — деб қўйди.

Болакай бир ҳафтага борар-бормас худди олдингидек гапира бошлади, тузалиб кетди...

— Сен уни танирмидинг? Ёнимдаги ўриндиқлардан бирида ўтирган тоғам газетада босилган қирқ беш ёшлар атрофидаги нотаниш кишига тикилиб турганимни кўриб бехосдан савол берди.

— Юз-кўзлари жуда таниш. Ҳеч эслай олмаяпман. Эндигина сиздан сўрамоқчи бўлиб турувдим. Доктор эмасми?

— Ҳа, шифокор, невропатолог. Исми Шомурод.

— Шомурод, не, бу ўша, эсладим. Бизникига келиб турадиган, мени даволаган доктор, унча ўзгармабди.

— Ким ўзгармабди.

— Ана шу докторингиз. Мен уни танидим.

— Қанақа қилиб танийсан, сен у маҳалда жуда ҳам ёш эдинг-ку!

— Биласизми, Шомурод ака икковингиз болалигимда бизникига жуда кўп келардингиз-у, шундай-ми? У киши билан ўртоқмисизлар?

— Ҳа, дўстмиз. Мен Шомурод аканглар билан 1951 йили ТошМИни бирга битирганман. Иккаламиз ҳам, Қорақалпоғистонга ишга юборилдик. Мен бошқа районга тушиб қолдим. Шомурод эса Кегайли районидаги касалхонага болалар дўхтири қилиб тайинланди. Кейинчалик, шу ерда бош врач бўлди. Ўшанда у бошлиқ бўлган медицина пунктида атиги учта шифокор бор эди. Бугун эса улардан элликтаси беморлар атрофида парвона, жиян.

Ҳа, уруш тамом бўлгандан сўнг, Шомурод Тошкент Медицина институтининг болалар касаллиги факультетига ўқишга кирди. Мен у билан ана шу ерда танишганман. Студентлик даврида иккаламиз жуда ҳам иноқ эдик. Ҳар доим бир-биримизнинг сирларимиздан воқиф бўлиб турардик. Институтни тугатганимиздан кейин иккаламизни бир областга ишга юборишди.

Кегайлида икки йил ишлагандан сўнг уни Нукусдаги республика касалхонасига бош врач қилиб тайинлашди. Ҳа, бу ерда у ҳамкасблари ўртасида катта обрў қозонди. Бир куни нима ҳам бўлди-ю, ҳечам эсимдан чиқмайди, қишлоқда бир қизчанинг оғзи қийшайиб қолибди. Биз бу шамоллашдан эканлигини айтдик. Қизча шифо топди, аммо бирор ҳафта ўтмасдан у яна худди шундай аҳволга тушди. Фақат қизчагина эмас, балки оиладагиларнинг яна иккитаси ҳам ана шу хасталикка дучор бўлди. Нукусдаги касалхоналардан бирига олиб бориб консилиум ўтказдик. Шунда мен, ҳа, мен курсдошим билан талашиб қолдим. У қизчани нотўғри даволаганимни айтди. Мен олдинига хафа бўлдим. Кейинчалик у ҳақ бўлиб чиқди. Тўғрисини айтсам шу-шу биз у билан кам учрашадиган бўлиб қолдик. Эшитсам, Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг асаб кафедрасига ўқишга кетибди. Мана йигирма йилдирки, у шу ерда ишлаб келмоқда.

— Бирор илмий даражалари борми?

— Ҳа, бор, медицина фанлари доктори. У устози, профессор Яков Яковлевич Гордон раҳбарлигида 1960 йили «Орқа мия касалликларида вегетатив нерв системасининг ўзгариши» деган темада кандидатлик диссертациясини ёзди. 1972 йили эса машҳур олима, ўзининг ўнлаб йирик асарлари билан фақат мамлакатимиздагина эмас, балки хорижий давлатларда ҳам яхши танилган медицина фанлари доктори, профессор Мария Борисовна Цукер раҳбарлигида «Болаларда ревматизм касаллигида нерв системасининг ўзгариши» деган темада докторлик диссертациясини ёқлади.

— Биласанми, Фаррух, шуниси ажойибки, Шомурод аканг ана шу олиманинг шогирдлари ичида болалар асаб касаллиги бўйича биринчи доктор бўлди. Унинг қирққа яқин шогирдлари бўлиб, шулардан ўндан ортиғи фан докторларидир.

— Жамшид тоға, врачлар малакасини ошириш институтида шифокорлар кўпчиликни ташкил қиладими?

— Бундай институтдан мамлакатимизда фақат иккита. Биринчиси Москвада. Унга Мария Борисовна бошчилик қилади. Шомурод эса Тошкентдагисида, кафедра мудири. Биласанми жиян. Бу ерда ҳар йили мамлакатимизнинг — Сахалин, Хабаровск, Уфа, Омск, Краснодар, Якутск, Челябинск каби ўнлаб шаҳарларидан ташриф буюрган шифокорлар тўрт ойлик ва бир ойлик малака ошириш курсларида билимларини янада чуқурлаштириб, тажрибали олтита врач ёрдамида практика олиб борадилар. Шомурод эса лекция ўқийди.

— Сиз у кишини ишхонасидаги врачларни танийсизми? Ҳаммаси ҳам ана шу амакимларга ўхшайдими?

— Ҳа, бўлмасамчи, ҳаммалари ҳам барака топишсин. Ўтган йили мен ҳам уларнинг институтида бир ойлик малака ошириш курсида ўқидим. Шунда ассистентлардан Мажидова, Давлатова, Турғуновалар менда жуда яхши таассурот қолдиришди. Ҳа айтгандай, Шомурод яқинда бизнинг ҳовлида Шоанвар исмли ўғли билан бўлувди. У кўпинча республика санитария авиацияси линияси бўйича республикамизнинг кўпгина областларида бўлади. У ерда беморни кўриб ҳамкасбларига маслаҳатлар бериб қайтади. Бизнинг уйга келганида унинг самолётда юриб, беморларни даволашга борганининг олти юзинчиси экан. Кўпдан бери кўришмаганимизгами алламаҳалгача гаплашиб ўтирдик. Ўшанда у уч қизи ва икки ўғли борлигини, катта қизи Машҳура ота йўлидан бориб СамПИнинг IV курсида ўқиётганини, Мактуба эса роман-герман факультетининг III-курсида эканлигини, Мукамбар 10-синфни тугатганлигини, Шоанвар ва Шоҳайдар эса ўрта мактаб ўқувчиси эканлигини айтди. Биласанми, жиян, самолётдан тушгач тўғри ана шу амакингларникига борамиз. Ана ўшанда сени у билан янада яқиндан таништириб қўяман.

Самолётимиз яна йигирма минутлардан сўнг Тошкентга қўнди. Бу улкан ва ажойиб шаҳарга биринчи бор келганлигимдан бўлса керак ҳамма нарсани қизиқиб сўрайвердим.

— Мана бу Тошкент вокзали, буниси эса Революция хиёбони, анави тўққиз қаватли уйлар, «Марказ-4» ва «Марказ-5» микрорайонлари бўлиб ер қимирлагандан сўнг қурилган. Қара, жуда ҳам чиройли-а, — тоғам шундай деди-ю, такси шофёрига келдик, деб қўйди. Биз пастга тушиб икки табақали кўк эшикни тақиллатдик. Ичкаридан ҳозир, деган овоз эшитилди. Рўпарамизга ўн беш ёшлар атрофидаги йигитча чиқиб бизни ичкарига бошлади. Шунда Жамшид тоғам:

—Адангиз уйдамилар, —деб сўради.

— Ҳа, шу ердалар, қани ичкарига киринг.

Бу йигитча бизникига бундан бир йил муқаддам меҳмон бўлиб борган Шоанвар, — деб қўйди, тоғам.

Шомурод акамлар оиласида бир неча кун меҳмон бўлдик. Бир куни уйга қайтиш олдидан Жамшид тоғам мени Шомурод Шомансуров билан янада яқинроқ таништирди.

— Ҳа, эсладим. Бу ўша Фаррух денг, гапирмай қўйиб ҳаммани қўрқитиб юборган, деб кулиб қўйди...

...Шифокорлар, улар ҳақида қанча гапирсанг озлик қилади. Кечани-кеча кундузни-кундуз демай халқимизнинг сиҳат-саломатлиги йўлида жон куйдираётган ана шундай азизларга яна бир бор таъзим қиламиз.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ШОВҚИН — АСАБ БУЗАДИ

Кейинги йилларда, айниқса, Тошкент, Чирчиқ, Самарқанд, Олмалиқ, Оҳангарон, Бухоро, Андижон шаҳарларида саноатнинг ривожланиши, транспортнинг кўпайиши, аҳоли сонининг тез суръатлар билан ўсиши туфайли, бу шаҳарларда табиий ресурсларни қўриқлаш, улардан оқилона фойдаланиш, шовқинни камайтириш асосий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Йирик шаҳарларда ҳавонинг ифлосланишига йўл қўймаслик, шовқин-суронларни иложи борича камайтириш инсон саломатлигини сақлашда асосий омиллардан бири бўлиб келяпти.

XX аср ўтган асрлардан космик аср бўлиши билан фарқ қилади. Бунда энг янги фан ва техника ютуқлари туфайли саноат ва қишлоқ хўжалиги ниҳоятда тез суръатлар билан ривожланмоқда. Шу билан бирга, шаҳарларда шовқин ва ифлосланиш ортиб боряпти. Жумладан, Франция олимларининг ҳисобича, битта мотоцикл кечаси соат 24 да Париж кўчасида юрганда 250 минг киши уйқуда безовта бўлган. Бундай воқеа бизнинг Тошкент кўчаларида ҳам учраб туради. Чилонзор район массивларида яшовчи мактаб ўқувчиларининг ота-оналари болаларига моторли велосипедлар олиб беришган. Улар фақат кундузи эмас, ҳатто кечаси ҳам алламаҳалгача кварталлар оралаб моторли велосипедларини патиллатиб миниб юришади. Айниқса, 5-кварталдаги 3, 4, 5, 6, 7-уйлар олдига кечқурун бориб қолсангиз, қулоқларингиз батанг бўлади. Кечаси соат 24 дан кейин бу ерда «велосипедчи»лар тўп-тўп бўлиб юришади. Лекин бу ҳолга ЖЭК ва милиция эътибор бермайди.

Шаҳримизнинг Октябрь, Собир Раҳимов, Чилонзор каби районларида ўтказилаётган тўйларда ҳам шовқин, дабдабабозлик авжига чиқаяпти. Чунки, тўйхоналарга ўрнатилган радиокарнайлар жуда баланд қилиб қўйилади, уни икки-уч маҳалла эшитади. Бундай тўйлар кечаси 2—3 гача давом этади. Одамлар бундан жуда безовта бўлиб, ўз ҳаловатларини йўқотишмоқда. Ахир, тўйхонада радиоусилитель ўрнатилмаса ҳам куй-қўшиқни, нотиқлар сўзини ҳамма эшитади-ку. Натижада, қўшнилар ўртасида хафагарчилик рўй беради. Бу ҳолни тезда бартараф қилиш керак.

Бу соҳада Чимкент шаҳрида ибратли ишлар қилинди. Жумладан, моторли велосипед кечаси соат 24 дан кейин кўчада юрса, милиция ходимлари томонидан ушланиб, 25 сўм жарима солинади. Бу ҳақда маҳаллий газетада қоида эълон қилинган. Шунинг учун кечаси шовқин-сурон йўқ. Тўйларни усилитель билан олиб бориш ҳам ман этилган.

Шаҳримизда ҳам шовқинга қарши шундай кураш чоралари олиб борилса, айни муддао бўлур эди.

Шовқин инсон саломатлигига жуда ёмон таъсир қилиши ҳаммага маълум. Бундан юз йиллар муқаддам ҳам шовқиннинг киши организмига зарарли эканлигини билишган. Ҳозирги кунда шовқинга қарши курашишнинг айрим томонлари ҳал қилинган. Масалан, завод ва фабрикаларда, айниқса, шовқин қаттиқ бўлувчи участкаларда шовқинни ютиб қолувчи мосламалар ўрнатилган, бу, албатта, инсоннинг асаб системасини сақлашда катта ёрдам беради. Америка Қўшма Штатларида аэропорт атрофида турувчи аҳолига самолёт шовқини таъсир этмаслиги учун, аэропорт чегарасига баландлиги 15 метр, қалинлиги 10 сантиметр темир девор ўрнатилган. Аэропортдан келган товуш деворга урилиб, кейин ютилиб кетади, бу эса аҳолига анча қулайлик келтиради.

Шаҳримизда кейинги вақтда шовқин-суронга қарши анча ишлар қилинди, жумладан, автомашина, трамвай, троллейбусларда иложи борича ўзидан чиқарилган шовқинни ютиб қолувчи мосламалар, қурилмалар ўз вақтида яхши ремонтдан чиқарилияпти. Кейинги пайтда йўлларнинг тўғри ва равон бўлиши, четига мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазилиши машиналар шовқинини камайтиришда, шу билан бирга, инсон саломатлиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Транспортларнинг сигнал беришини тақиқлаш ҳам аҳоли осойишталигини сақлаяпти. Айниқса, Луначарское шоссеси, Ш. Руставели, Халқлар дўстлиги ва бошқа кўпгина проспектларда бу соҳада яхшигина ишлар амалга оширилияпти. Бу, албатта, инсон саломатлиги учун муҳим омиллардан бири бўлиб ҳисобланади.

Ҳар биримиз юқорида кўрсатилган масъулиятли ишга ўз ҳиссамизни қўшсак, яъни иш жойларимизда, йўлларда, уйларимизда, айниқса, кўп қаватли иморатларнинг атрофида асаббузарларга танбеҳ берсак, ўз умримизни узайтирган ва келажак авлод учун яхши шароит яратиб берган бўламиз.

Ш. ЭРГАШЕВ,
география фанлари кандидати.

Н. ЗИЯМУҲАМЕДОВ,
илмий ходим.

ТИББИЁТ ТАРИХИДАН

Тарихий маълумотларга қараганда, Юнонистонда ёшларни тиббий мактабларга алоҳида қонун ва маросимлар билан қабул қилишган. Жумладан, мактаб талабалари қурбонгоҳда мураббийнинг насиҳатини тинглашлари, ўзларини тиббиётга бағишлаган, нафрат, рашк, ғурур, тамагирлик, ҳийлагарликлардан узоқ бўлганлари ҳолда, камтарлик, тиришқоқлик, ҳаётга муҳаббат каби инсоннинг гўзал хислатларидан баҳраманд бўлишлари лозим эди.

Мактабни тамомлаб чиқувчи талабалар эса, қуйидаги сўзлар билан қасамёд қилишган.

«Табиблик билан шуғулланаётган Аполлон ва Асклепий, Гигея ва Панакея, бор худо ва маъбудаларни гувоҳликка чақириб онт ичаманки, кучим ва фаҳмим етганича шу қасамимни ва шу ёзма ваъдамни адо этаман: шу ихтисосликдаги устозимни ота-онам каби қадрлайман ва ҳаётдаги бор моддий бойлигимни у билан бўлишаман, унинг эҳтиёжларини қондираман: унинг болаларини ўзимнинг туғишган ака-укаларим, опа-сингилларим деб биламан, мабодо устозимнинг ўғиллари шу касбни ўрганишни хоҳласалар, уларни бепул, шартномасиз ўргатаман. Тиббий кўрсатмалар ва бошқа тиб билимларини ўз ўғилларимга, устозим ўғилларига ва тиббий қонунлар билан боғлиқ, ёзма шартномалар бўлган шогирдларимга маълум қиламан, булардан бошқа ҳеч кимга асло билдирмайман.

Кучим борича ва фаҳмим етганича беморлар турмуш тарзини улар фойдасига ҳал қиламан ва уларни барча зарар ва қусурлардан эҳтиёт қиламан. Ҳар қанча илтимос қилмасинлар, ҳеч кимга ўлдирадиган заҳарни ҳам, шу моддага яраша кўрсатмаларни ҳам бермайман. Шунингдек, мен ҳеч қачон ҳомилани ўлдириш учун аёлга пассорий (ҳомилани туширтирадиган асбоб)ни бермайман. Ўз ҳаётим ва ихтисосимни доимо муқаддас билиб, беайб сақлайман.

Кимнинг уйига қадам босмай, фақат беморларга ёрдам бериш учун кираман, беморга зарар етказишдан, аёллар ва эркаклар, озодликдаги кишилар ва қулларга нисбатан шаҳвоний ҳирслардан ҳоли бўламан. Табиблик фаолиятимда бирор нарсани эшитгудек ёки кўргудек бўлсам ёки шу нарсаларни кишиларнинг кундалик ҳаётида, ишимдан ташқари вақтда шоҳиди бўлсам, сукут сақлайман ва ошкор этиш мумкин бўлмаган тақдирда шу нарсани сир-синоат деб биламан.

Агар шу қасамимга содиқ қолсам ва уни бузмасам, ҳаётдан ва касбимдан бахт топиб роҳатланаман ва ҳамма кишиларнинг ҳурмат-эҳтиромига сазовор бўламан. Мабодо қасамимни бузсам, ҳаммасининг акси менинг насибам бўлсин».

Қасамёд текстини эрамизгача V—IV асрларда яшаб ўтган «тиббиётнинг отаси» Гиппократ ёзган.

ТАБИБ — лочин кўзига, қизлар қўлига, инсон ақлига ва шер юрагига эга бўлиши лозим.

Абу Али ибн СИНО.

* * *

Медицинада ахлоқ асосларисиз амалий тафаккур йўқ.

Гуго ГЛЯЗЕР.

* * *

Врачлик касби — жасорат демакдир. У фидокорликни, дил поклигини ва фикр теранлигини талаб қилади. Врач ақлан равшан, ахлоқан пок ва жисмонан келишган бўлиш каби инсоний хусусиятларга эга бўлмоғи керак. Бунга ҳамма ҳам эришавермайди.

А. П. ЧЕХОВ.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

Врачларда минг карра яхши кайфият бўлмоғи лозим, деб ўйлайман, чунки у касаллик орқасида инжиқ бўлиб қолган, тез-тез асоссиз талаблар қўядиган одам билан иш олиб боради.

М. И. КАЛИНИН.

* * *

Бемор билан унинг касали ҳақида гаплашаётганда ўйла: 1) нимани гапиряпсан; 2) кимга гапиряпсан; 3) нима учун гапираяпсан; 4) сени қандай тушунишади: а) шахсан беморнинг ўзи, б) унинг қариндошлари, в) суҳбат пайтида тасодифан ҳозир бўлган одамлар, масалан, палатадаги беморлар.

Б. С. ПРЕОБРАЖЕНСКИЙ.

Жаҳон ойнаси

Тўла-тўкис маъқулланди

БЕРЛИН. (ТАСС). Бу ерда Германия Демократик Республикасидаги партиялар ва оммавий ташкилотлар демократик блокининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Аксен социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг Қримда ўтказилган дўстона учрашуви натижалари тўғрисида ахборот берди.

Демократик блок КПСС нинг Ленинча ташқи сиёсатини тамомила маъқуллаганлигини изҳор қилди ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съездида қабул қилинган тинчлик программасини амалга оширишга шахсан катта ҳисса қўшганлигини таъкидлади. Бу программанинг амалга оширилаётганлиги тинчлик ва хавфсизликни янада мустаҳкамлаш йўлида янги ижобий қадамлар қўйиш учун қулай истиқболлар очиб берган.

Мажлис қатнашчилари Қримдаги учрашувнинг якунларини тўла-тўкис маъқулладилар.

15 август — КХДРнинг Миллий байрами — Озодлик куни

ДЎСТЛИК РУҲИ

Енхин карьеридаги учрашув тўсиндан бўлди. Мен у ерда кўмир очиқ усулда қазиб олинишини билардим, лекин шунга қарамасдан ернинг катта-катта ёриқларини кўраман деб ўйлаб бораётган эдим; лекин ундай бўлмади. Бизнинг машинамиз текис йўлдан елдай учиб борарди, атроф кўм-кўк шолипоя, йўлнинг икки томонида маккажўхорилар кўкка бўй чўзганди.

— Мана бизнинг карьеримиз, — деди ҳайдовчи.

Уфқда севалаб ураётган ёз ёмғири томчилари орасидан тумшуғи ғоят узун бўлган экскаватор кўринди. У билан ёнма-ён бошқа ер қазийдиган машиналар ҳам турарди, лекин улкан экскаватор билан солиштирилганда улар худди ўйинчоққа ўхшарди.

— Бу бизнинг карьеримизда ишлайдиган иккита совет ўрмаловчи экскаваторининг биттаси, — деб тушунтирди мен билан ёнма-ён ўтирган карьернинг бош инженери Ким У Рель.

— Ҳозирча бизнинг «кичкинтой»имиз йўргакда, лекин яқин вақт ичида у «юришга» ўрганади, — деб ҳазиллашди у. — Ҳозир сўнгги созлаш ишлари амалга оширилияпти. Бу иш совет мутахассисларининг раҳбарлигида бажарилаяпти.

— Бизнинг карьеримизга совет мутахассислари, совет техникаси кўрсатаётган ёрдам бебаҳодир. Биз Совет иттифоқилик ўртоқларнинг беғараз ёрдами учун бағоят миннатдормиз, — деди ҳаяжон билан Ким У Рель.

— Енхин яқинида, Кореянинг шимоли-шарқий соҳилидаги кичкина шаҳар яқинида паст навли тошкўмир кони борлигини геологлар аллақачоноқ билишганди, — деб ҳикоясини давом эттирди ҳамроҳим. — Фақат ер остидаги кўмир запаси кўпми, ёки озлигини ҳеч ким билмасди. Бу ердаги кўмир фақат бизгагина эмас, балки набираларимизга ҳам етишини ҳисоблаб чиқишгач, ишни бошлашга қарор қилинди. Бу ердаги кўмир унча чуқурда эмас. 1967 йилдан хандақлар қазий бошладик. Асосан ишлар совет ЭКГ—4 экскаватори ва Д—572 бульдозери билан амалга оширилаяпти. Бироқ ҳатто ана шу қудратли машиналарга ҳам қийин бўлиб қоляпти. Хом ашёга бўлган талаб ўсяпти. Энди янада қудратлироқ техника керак бўлиб қолди. Мана, ниҳоят, Уралдан бизнинг Кореяга иккита совет ЭШ—15/90 экскаватори келтирилди. Дарвоқе, бу Совет Иттифоқи чегарасини кесиб ўтган мана шундай машиналарнинг биринчиларидир, — деб фахр билан таъкидлади Ким У Рель. — Қудратли совет техникасисиз бизнинг иш қилишимиз қийин. Биз ҳозир «ўрмаловчи»ларни тезроқ созлашга шошаяпмиз. Ўйлайманки, келаси йилда карьеримиз лойиҳалаштирилган қувватда ишлаб, йилига 1,5 миллион тонна кўмир қазиб чиқаради.

Бу районда бундан ташқари оқ тупроқнинг бой запаси топилди. Арзон ёқилғи бор. Халқ комитети чинни заводи қуришни таклиф этди. Унинг қурилиши лойиҳалаштирилди. Бошқа корхоналар ҳам, асосан енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналари қурилади. Умуман карьерни очиш билан биз янги саноат маркази қурамиз, — деб сўзини якунлади Ким У Рель.

Мен Енхин карьеридан жўнаб кетганимда ёмғир тинганди. Енхиндаги қисқача учрашув менга бу ерда Корея Халқ Демократик Республикасининг бошқа қурилишларида ҳам ҳукмрон бўлган қизғин меҳнат ва дўстлик руҳи билан танишиш имконини берди. Кореяда корейс ишчилари, инженерлари, техниклари билан бирга совет мутахассислари ҳам меҳнат қилиб, қардош халққа янги ҳаёт қуришда ёрдам беряпти.

Ф. ЛЕСКОВ,
АПН мухбири.
Пхеньян.

◉ ◉

АНГЛИЯ. Мамлакат меҳнаткашлари консерватор ҳукуматининг пул қадрсизланишига қарши курашнинг бутун оғирлигини оддий инглизлар зиммасига қўйиш учун уринишига қатъий қаршилик кўрсатмоқдалар.

СУРАТДА: Молд шаҳридаги қурувчилар намойиши. Намойишчилар корхона эгаларидан коллектив муносабат шартларига риоя қилишни, касаба союз активларига нисбатан қилинаётган ўзбошимчаликни тугатишни талаб этмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

◉ ◉

Исроилнинг ёвуз ниятлари

Синай ярим оролининг жанубий учига жойлашган кичик араб шаҳри Шарм аш-Шайх Исроил қўшинлари томонидан 1967 йил июлда босиб олинганди. Шундан буён бу шаҳар номи Исроил маъмурларининг расмий баёнотларида тез-тез учраб турди. Бу баёнотларда мазкур район Суриядаги Галан баландликлари, Иордан дарёсининг ғарбий соҳили, Газа ва Қуддус секторлари қатори арабларга қайтариб берилмайди, дейилган.

Исроил маъмурлари жаҳон жамоатчилигининг фикрини содир бўлган оккупацияни эътироф этишга мажбур қилиш учун уриниб Шарм аш-Шайхда қизғин иш бошлаб юбордилар. Улар унда энг оғир самолётларни қабул қила оладиган аэродром қурдилар, бу шаҳарни Исроилнинг Акаб кўрфазидаги Эйлат порти билан боғловчи 240 километрли кенг асфальт йўл ётқиздилар.

Яқинда транспорт ва алоқа йўллари министри Шимон Перес Тель-Авивда ўтказилган матбуот конференциясида яна беш-олти ойдан кейин Исроилдаги «Эль-Ал» компанияси Шарм аш-Шайхдан Европага тўппа-тўғри учадиган авиалиния очади, деб айтди. Тель-Авивлик жарчилар Шарм аш-Шайхни туристлар «жаннати» «Синай Ривьераси»га айлантирамиз деб бақирмоқдалар.

Лекин арабларнинг қумлоқ пляжлари билан шуҳрат қозонган бу курорт шаҳарчаси Исроил босқинчилари томонидан ёлғиз туристлик бизнеси орқали бойлик орттириш учунгина оккупация қилинган эмас.

Чет эл матбуотининг гувоҳлик беришича, граждан аэродромининг бетонлаштирилган доирасига яқин ерда ракеталар учун истеҳкомлар, радиолокация қурилмалари, қирувчи-бомбардимончи самолётлар учун бетонлаштирилган пана жойлар қурилган. Жанубироқда, кичик Шарм эль — Майе кўрфазида ракетаносец, эсминец, десант кемаларининг базаси юзага келтирилган. Авиация ва денгиз базалари ўртасида танклар, ярим ўрмаловчи машиналар ва махсус кучларнинг бронеавтомобиллари турадиган жойлар борки, улар хоҳлаган вақтда денгиз «командос»лари билан бирга кемаларга ортилиши мумкин.

Исроил урушқоқларининг «ҳаётий территория»ни кенгайтиришга қаратилган милитаристик планларида Шарм-аш-Шайх шаҳрига Қизил денгиздан Ҳинд океанига олиб борувчи халқаро денгиз йўлларини назорат қилиб туришни таъминлайдиган майдон ролини бажариш белгиланган. Исроил стратегиклари ўзларининг агрессив интилишларини яширмайдилар. Францияда чиқаётган ҳафталик «Нувель обсерватер» газетаси ёзганидек улар Исроил қўшинлари хоҳлаган пайтда Мисрнинг «қорни тагига» зарба бера олади деб сурбетлик билан айтмоқдалар. Шарм-аш-Шайх Тель-Авив планлари бўйича Исроил флоти учун Судан, Эфиопия ва Ҳинд океанига олиб борадиган жануб томонга йўл очади.

Исроилнинг ўзгалар ерини босиб олиб уни ўзига қўшиб олишга қаратилган сиёсати ва актив иқтисодий ҳамда савдо экспансияси шулар ҳисобига «ҳаётий территория»ни кенгайтиришга бўлган ошкор даъвоси ва ҳамма миллий-озодлик ҳаракатларига душманлиги жаҳон халқларини тобора кўпроқ ташвишга соляпти.

Тель-Авивнинг «нефть йўллари» даги агрессив интилишлари, унинг низони адолатли йўл билан ҳал этишдан бош тортиши, араб мамлакатлари билан «ҳарбий устунлик» позициясидан туриб гаплашиш учун уриниши араб давлатларида тегишли қаршиликка дуч келяпти. Араб давлатлари империалистик монополияларнинг Яқин Шарқда янги мустамлакачилик сиёсатини ўтказувчи Исроилнинг ҳарбий таҳдидига қарши бирлашиш учун тобора қатъийлик билан интилмоқдалар.

А. ОГОРОДНИКОВ,
АПН мухбири.
Дамашқ.

МИСР ЭНЕРГЕТИКАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ҚОҲИРА. Миср Араб Республикасининг энергетика министри Аҳмад Султон Қоҳирада ўтказилган матбуот конференциясида бундай деди: Мисрда 1952 йил 23 июль революциясидан кейин ўтган йиллар мобайнида электр энергия ишлаб чиқариш қарийб 18 баравар кўпайди.

Министр улкан Асвон гидроэнергетика комплекси мамлакат экономикасида муҳим роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлади. Асвон гидроэнергетика комплекси Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилган эди. Асвон ГЭСи, деди министр, миллий индустрияни ривожлантириш учун энергетика базаси бўлибгина қолмай, балки кўпгина иссиқлик электр станцияларини ўрнини босиб, қарийб 30 миллион Миср фунти миқдорида ёқилғини тежаш имконини ҳам берди.

Энергетика ривожланиши билан бирга, деб таъкидлади министр. Миср қишлоқлари электрлаштирилмоқда. 1978 йилгача электрлаштирилган қишлоқлар сони 4 мингтадан ҳам ошиб кетади.

(ТАСС).

ИШОНЧ ҒАЛАБА КЕЛТИРАДИ

▲ ХАВФЛИ ЗОНАДАН ЙИРОҚЛАШИБ... ▲ АБДУРАИМОВ: ЯНА ЎН ТЎП ЗАРУР! ▲ «АРАРАТ»МИ, «ДИНАМО» (КИЕВ)МИ? ▲ ЎН ТУР ҚОЛДИ

Мамлакат чемпионатининг кейинги турларида аутсайдерлар сафида бирмунча жонланиш юз берди. Айниқса, Львов ва Ереван кутилмаган сенсацияларнинг гувоҳи бўлди. Ўзингиз ўйланг, «Арарат»нинг зафарли юришини келиб-келиб аутсайдер тўхтатиб қолиши ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаган эди. Арман футболчилари яқин рақиблари уларга етиб олиши амри-маҳол бўлиб турган бир пайтда, хавфли зонадан қутулиш ташвишида бўлган украин футболчилари қатъий мақсад билан майдонга тушдилар. Улар ҳувиллаб қолган стадионларида унчалик кўп бўлмаган мухлислари дилида яна умид учқунларини ёқдилар. Ҳа, львовлик футболчилар мавсум тугашига ҳали анча вақт борлигини, хавфли зонадан кетиш иложи йўқ эмаслигини, қўл қовуштириб ўтириб, умидсизликка берилиш совет спортчисига ёт эканлигини чуқур англаб, пешқадамга сабоқ беришга аҳд қилдилар.

Мағлубиятлар ҳар хил бўлади. Бироқ «Арарат»дек ҳужумкор, юксак техник ва ижрочилик маҳоратига эга команданинг 0:3 ҳисобида мағлубиятга учраши кутилмаган воқеа бўлди. Бундан ҳам ажабланарлиси — Еревандаги мағлубият бўлди. Арман футболчиларини ўз майдонида мағлуб этиш ҳатто энг кучли команда учун ҳам ғоят мушкул иш. Бу гал эса, жадвалнинг энг охирги поғонасида бораётган ростовлик армиячилар Абрамян дарвозасига икки тўп киритиб, асосий вақтни дуранг натижа билан тугаллашга эришдилар. Пенальтилар сериясида улар ғолиб чиқиб, муҳим очкони қўлга киритдилар.

Устма-уст мағлубиятлар пешқадам аҳволини танг этиб қўйди. «Арарат» футболчилари кейинги ўйинларда ажойиб маҳорат кўрсатиб, кетма-кет ғалаба қозонаётган Киев динамочиларининг нафасини аниқ ҳис этиб қолишди. Москвада «Торпедо» устидан 2:0 ҳисобида қозонилган зарур ғалаба киевликлар очко балансини 23 тага етказди. Украин футболчиларини «Арарат»дан энди атиги бир очко ажратиб туради. Шунинг учун, келгуси тур марказий турга айланиши, пешқадам тақдирини ҳал этиши табиий. Гап Киевда бўладиган матч ҳақида бораяпти, икки пешқадамнинг юзма-юз учрашуви ҳақида бораяпти. Турнир «тақдир»ига қаранг: энг ҳал қилувчи пайтда икки пешқадамни рўбарў этиб қўйди. Бу матч мавсумнинг энг ҳаяжонли, энг машаққатли, энг ҳал қилувчи ўйинига айланса ажабмас. Шундай қилиб, «Арарат»ми, «Динамо»ми? Бу саволга биз яна бир неча кундан сўнг — 20 августда жавоб оламиз.

Энди «Пахтакор» командамиз аҳволига назар ташлайлик. Команда ҳужумкор, стабил ва аҳил ўйин ўтказаётганига қарамай, ҳар бир очко жуда катта машаққат билан қўлга киритиляпти. Агар, мавсумнинг «омадсиз» командалари ҳақида фикр юритиладиган бўлса, бунда биринчи бўлиб «Пахтакор»ни мисол қилиб келтирса бўлади. Ишқибозлар кайфиятини ҳам тушуниш керак: улар мағлубият икки хил бўлишини яхши уқиб олганлар. Ёмон ўйнаб ютқазиш бор, яхши ўйнаб ютқазиш бор. Кейингиси оғир ботади. «Пахтакор» учун ана шу кейингиси характерли. «Пахтакор»га камида беш марта «спорт бахти» кулиб боқмади. Тбилиси ва Москванинг «Динамо», Днепропетровскда «Днепр», Олмаотада «Қайрат» командалари билан асосий ўйин пайти дуранг натижа билан тугаб, ўн бир метрлик серияларда омадсизлик бўлганини эсланг. «Арарат» билан Тошкентда бўлиб ўтган сабоқ бўларли матч эса, хотирада узоқ сақланади: ғалаба саноқли минутларда қўлдан бой берилди.

«Пахтакор» ўзгалар майдонида ғалаба лаззатини бу йил ҳали тотиб кўрганича йўқ. Москвада ЦСКА, «Торпедо», «Динамо», Днепропетровскда «Днепр», Олмаотада «Қайрат» билан бўлган ўйинларда пахтакорчилар теппа-тенг олишдилар, айрим ҳолларда эса, майдон эгаларига ўз ҳукмларини ўтказиб турдилар. Бироқ футбол гол билан гўзал. «Пахтакор» ҳужумчиларининг ҳал қилувчи лаҳзалардаги шошқалоқлиги, тажрибасизлиги ва масъулиятни ҳис эта билмаслиги, унинг ўзи не-не машаққатлар билан яратган чиройли комбинацияларни барбод этмоқда. Айниқса, команда ҳужумчилари дарвозани аниқ нишонга ола билмаслик касаллигидан ҳали ҳам қутула олмаяптилар. Федоров ва Ан қанча-қанча жуда қулай имкониятларни қўлдан бой берган эпизодларни эслаб кўринг. Ҳатто, уч метрдан ҳам тўпни дарвозага йўналтира олмаган онлар ҳам бўлди. Ан — команда дирижёри. Ўзининг меҳнаткашлиги, бир зум ҳам тиниб-тинчимаслиги, футбол майдонининг энг оғир участкасида кутилмаганда пайдо бўлиши, ўртоқлари учун жон фидо қилиб куйиб-пишиши билан ишқибозлар муҳаббатини қозонди. Федоров ҳақида ҳатто марказий газеталар ҳам тез-тез илиқ гаплар ёзадиган бўлишди. Бу, қувончли, албатта. Фақат, бу ҳар икки ўйинчимиз рақиб дарвозасини тез-тез забт эта олишига тилакдошмиз.

Бу борада команда ветерани ва капитани Б. Абдураимов ёшларга ўрнак бўлаётир. Бурчакдан туриб дарвозани нишонга олиш, дарвозани ва ҳимоячиларни доғда қолдириш ҳазилакам гап эмас. «Днепр» билан бўлган кейинги ўйиндаги чиройли голни эсланг. Дарвоқе, бурчакдан тўп тепиш санъатининг автори худди ана шу «Днепр» командасининг мураббийси В. Лобановский ҳисобланади. Негадир, у ўз санъати сирларини ўйинчиларига ўргата олмабди. Аксинча, бу сирни «Пахтакор» яхши эгаллаб олибди. Ўша «Днепр» билан бўлган ўйинда ҳам бурчакдан тўп тепа олиш санъати уч марта тантана этди. Учала голнинг ҳам «айбдори» Б. Абдураимов бўлди. Биродар бу нозик маҳорат сирларини ёшларга ҳам ўргатса жуда соз бўлур эди. Шундай қилиб, команда бомбардири ҳисобидаги тўплар сони 8 тага, жами тўплари 90 тага етди. Айниқса, тўқсонинчи гол мавсумнинг кўрки бўлди. Яна ўн тур қолди. Ҳар бир ўйинда биттадан гол киритганида, командамиз капитани ҳисобидаги тўплар сони 100 тага етиб, у «Федотов клуби»нинг фахрли аъзоси бўлиши мумкин. Бу шодиёнага эришиш — Б. Абдураимовнинг ўз қўлида. Биз чин дилдан унга муваффақият тилаймиз!

Энди, турнир жадвалига назар ташлайлик:

	У	Ғ	Ғ-11	М-11	М		Т-Н	О
1. «АРАРАТ»	20	11	2	3	4	55—39	35—18	24
2. «ДИНАМО» К.	20	10	3	3	4	63—47	30—15	23
3. «ДИНАМО» М.	20	9	4	2	5	56—44	29—19	22
4. ЦСКА	20	8	5	1	6	55—50	25—24	21
5. «Динамо» Тб.	20	7	5	2	6	52—44	21—18	19
6. «Днепр»	20	7	5	1	7	52—48	25—27	19
7. «Шахтёр» Д.	20	8	3	2	7	41—44	18—20	19
8. «Қайрат»	20	7	5	0	8	41—43	19—26	19
9. «Заря»	20	9	0	4	7	34—32	24—16	18
10. «Спартак» М.	20	8	2	4	6	48—46	24—22	18
11. «Торпедо» М.	20	8	0	4	8	33—40	21—23	16
12. «Зенит»	20	5	3	7	5	67—69	21—20	13
13. «Пахтакор»	20	5	1	4	10	43—54	25—30	11
14. «Карпати»	20	4	3	2	11	42—57	21—37	11
15. Динамо» Мн.	20	4	2	6	8	53—65	13—22	10
16. СКА Р/д.	20	2	5	3	10	57—70	12—26	9

«Пахтакор» хавфли зонадан бирмунча йироқлашди. Бироқ, хавф ҳали уни тўла тарк этганича йўқ. Олий лигада қолиш учун қолган ҳар бир ўйинга ғалабага сафарбар бўлиб майдонга тушмоқ лозим. Ўн ўйиндан тўрттаси сафарда ўтишини ҳисобга олсак, бу довон анча сермашаққатлигини кўрамиз.

... Командамизга сўнгги, ҳал қилувчи турларда омад тилаймиз!

Тошкентдаги «Пахтакор», «Старт», «Тўқимачи», «Инструментальщик», «Трактор» стадионлари шу кунларда ёш футбол мухлислари билан айниқса гавжум. Улар ўз тенгқурларининг «Чарм тўп-73» соврини учун ўйинларини диққат билан томоша қилмоқдалар. Ёш футболчилар яхшигина маҳоратларини намойиш қилишяпти. Мана бу суратларда Тошкентнинг «Юлдузча» ва Москванинг «Орлёнок» командалари ўртасидаги учрашувда олинган айрим пайтлар тасвирланган: тўп учун кураш; тошкентлик ёш футболчиларнинг ҳужуми муваффақиятли тугалланди.

М. Нуриддинов фотолари.

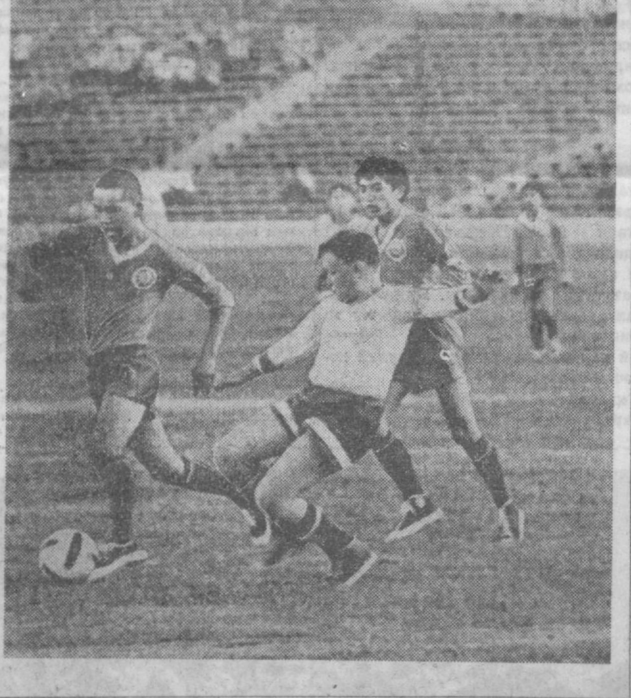

• *Текинхўрларга шафқат йўқ!*

Қинғир ишнинг қийиғи

Ўша куни Қумри опа бозордан чарчаб-толиқиб қайтди. «Пул топар» хотинининг ҳорғинлигини кўрган Илҳом ака аста унинг ёнига тиз чўкди.

— Чарчадингми? — сўради эр.

— Худди кетмон чопгандек, —тумшайди хотин.

Ҳа, осонликча пул топишнинг ҳам ўзи бўлмас экан. Қумри опанинг бугун бозори касод бўлди. Бунинг устига, беформа милиционер қувлайвериб ҳолдан тойдирди. Бугунги бозор ҳангомаларини эрига ҳикоя қилар экан, бирдан тутоқиб унга ўшқирди.

— Ҳой, менга қаранг, қачонгача хотин кишининг қўлига қараб ўтирасиз? Аслида, сиз пул топиб, мен уйда ўтиришим керак-ку. Сиз бўлсангиз...

— Ҳа, энди... — чайналди эр.

— Гап тамом эртадан бозор борасиз.

У мажбуран рози бўлди. Шундай қилмаса бўлмасди ҳам. Ўйлаб қараса, ҳатто чой ичишга тангани ҳам хотинидан сўраб оладиган бўлиб қолибди. Ахир, одам қилмайдиган иш йўқ-ку, ўрганиб олар, бу «касб»ни ҳам.

Эртасига у майда-чуйда олиб, бозорга жўнади. Хотини кечаси билан ўз тажрибасини ипидан-игнасигача гапириб берди. Сотиладиган молларнинг нархини қайта-қайта тушунтирди. Ҳар эҳтимолга қарши янглишиб кетмаслик учун Илҳом ака «янги прейскурант» бўйича қўйилган нархларни бирма-бир ёзиб олди.

Савдо ёмон бўлмади. Бир кунда 5 та гўшт қиймалагич, 4 та манти қасқон, 10 дона эмалланган чойнак ва яна бошқа майда-чуйдалар харид этилди. У «оғзи қулоғида» уйига қайтаётганида, хаёлига юз грамм ичиш фикри келди. «Ростда, —ўзича пичирлади у, — пул топгандан кейин маишат ҳам қилиш керак». Шу хаёлда Илҳом ака магазин томон йўл олди. Хотин бўлса, эшик пойлади. Ярим тунда эшик қаттиқ тарақлади. Қумри опа зум ўтмай остонада пайдо бўлди. Занжир шарақлаб тушиши билан, эшик зарб билан очилиб, бир гавда шундоқ оёқ остига қулади. Хотин қўрқувдан бақириб юборди. Яхшироқ қараса, ерда ётган эри экан.

Эрталаб ҳисоб-китоб нотўғри чиқди. Аллақанча пул етишмади. Жанжал бошланди. Илҳом ака бундай ўзбошимчаликни такрорламаслик учун қайта-қайта сўз бериб аранг қутулди.

«Кўр ҳассасини бир марта йўқотади». Кўп ўтмай, Илҳом ака «моҳир» сотувчилар қаторига ўтиб олди. Бора-бора у бутунлай хотинининг ишини қўлидан олди. Бозор чаққонлиги туфайли, у энди бу ердан ортмади. Қумри опа мол етказиб берувчи «товаровед» бўлиб шуғулланди. Худди шу мақсадда у «Ташхозкультторг»нинг 18 ва 25-магазинларидаги баъзи сотувчилар билан алоқа боғлади. У бу ердан устама нархда камёб молларни олиб келади. Сотувчилар ҳам ёнларига тушаётган мўмай пулга маҳлиё бўлишиб, ҳар куни «ҳожатманд хотин»нинг келишини сабрсизлик билан кутадиган бўлиб қолишди. Икки томон ҳам энди даврu давронлар сура бошлаганида, тағин Илҳом ака ишнинг белига тепди. Бозорда текширув ўтказилганда, қўлга тушиб, милиция ходимларини Октябрь район Самарқанд дарвоза кўчаси, Кушкина тупигидаги ўзи истиқомат қиладиган 7-уйга бошлаб келди.

Уй тинтув қилинганида 2 минг сўмлик камёб буюмлар чиқди. Судда эр-хотин бир овоздан ўз мижозларининг номларини бирма-бир айтиб беришди. Кўп ўтмай, 18-магазин бош сотувчиси А. Ёқубов, шу магазин ишчиси Ғ. Мўминов, 25-магазин сотувчилари Р. Миразизов ва Б. Азимовлар қўлга олинди.

Яқинда Собир Раҳимов район халқ суди бу жиноий ишни кўриб чиқди. Суд ҳайъати Қ. Лутфуллаева ва унинг турмуш йўлдоши И. Аҳмедовни 6 йилга озодликдан маҳрум этди. А. Ёқубов, Ғ. Мўминов, Р. Миразизов, Б. Азимовларнинг ҳар бири 2 йилдан қамоқ жазосига ҳукм этилди. Жиноятчилар халқимизнинг «қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади» деган мақоли нақадар тўғрилигини ана шу куни яна бир бор ҳис этдилар.

М. ОРИФЖОНОВ.

Ҳар тўғрида

Энг ишончли қўриқчи

Англиялик Барри Хоуз ўз автомашинасини истаган ерида қолдириб кетаверади. Машинага ҳеч ким тегмайди ҳам. Негаки руль чамбарагига каттакон бўғма илон ўралиб ётган машинани ўғирлашга унча-мунча марднинг юраги бетламайди. Мистер Хоузнинг касби илон ўргатувчилик эмас, у шунчаки, жониворларни яхши кўради, холос. У мана шу илонни боқа бошлаганида илон машинанинг руль чамбарагига ўралишни ёқтиришини сезиб қолди. Ҳозир Хоуз машинадан тушиб кетиши билан илон рулга ўралишиб олади. Хоуз фақат битта нарсадан чўчийди. Бирор устаси фаранг илон ўргатувчи машинани ҳам, севимли жониворини ҳам ўғирлаб кетмаса эди деб ўйлайди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|VIII да **Олтин девор**, 16|VIII да **Парвоз.**

Кино

15 АВГУСТДА

Бахтли кема командири — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун), «СПУТНИК» (20.00, 21.00).

Жодугар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (19.00).

Юлдуз шуъласи — «МОСКВА» (кечқурун).

Гул ва тош — «КЎКЧА» (кечқурун).

Беҳуда шов-шув — «ЧАЙКА» (кечқурун).

16 АВГУСТДА

Иродали қиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бахтли кема командири — «СПУТНИК» (20.00, 21.00).

Митти сузувчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Жодугар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқудун).

Юлдуз шуъласи — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Беҳуда шов-шув — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Том Жонс — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

17, 19 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 7 ДА

УЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ ВА ЁШ ИЖРОЧИЛАР ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОЛМАХОН ХАЙИТОВА, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ҚИЗЛАРХОН ДУСТМУҲАМЕДОВА;

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Ойхон ЁҚУБОВА, Карима УЗОҚОВА.

Телеминиатюра ва сўз устаси—

ҲАСАН ЙУЛДОШЕВ

Машҳур аскиячилар: ИЖРОҚУМБУВА АМИНОВ, МАМАРОЗИҚ ИСҲОҚОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САЛОҲИДДИН ТУХТАСИНОВ.

Программани — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИ-АЪЛОЕВ ва ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ХИМИЯ ИНСТИТУТИ

лабораториялар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар — калийли ўғитлар, Самарқанд шаҳридаги тажриба-база лабораторияси;

катта илмий ходимлар — калийли ўғитлар, монометрлар синтези (юқори молекулали бирикмалар химияси мутахассислиги), гидрометаллургия;

кичик илмий ходимлар — текширишнинг физикавий-химиявий методлари (3), монометрлар синтези (8), аналитика (2), коллоидли химия (3), гидрометаллургия (4), кўмир химияси, нодир металлар химиявий технологияси, газ-химия синтези, электрохимия, азотли ўғитлар, технология, калийли ўғитлар.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Черданцев кўчаси, 19-уй, телефон 66-22-73.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ ДОИМИЙ ҚУРСЛАРИ

телеграфистлар, кабелчи-қалайловчи, АТС асбобларини тартибга солувчилар, шаҳар телефон тармоғи линия монтёрларини тайёрловчи қисқа муддатли курсларга

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ёши 16 ва ундан катта бўлиб 8-10 синфни битирган ва Тошкент шаҳрида пропискаси бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар 45-60 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланади.

Уқишни битириб чиққанлар Тошкент шаҳридаги алоқа корхоналарига ишга юборилади.

Уқиш муддати — 2 ой.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Озарбайжон кўчаси, 29-уй (2, 16-трамвайлар, 9, 19-автобусларнинг «Водопроводная» бекати). Телефонлар: 35-11-65, 35-06-91.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

ЎЗ МЕҲНАТИНГИЗНИ ЕНГИЛЛАТИНГ. ВАҚТИНГИЗНИ ТЕЖАНГ!

КИЙИМЛАРИНГИЗНИ ЮВИШГА КОММУНАЛ КОРХОНАЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ҲАММОМ-КИР ЮВИШ КОМБИНАТЛАРИГА

ТОПШИРИНГ

Кийимлар ҳамма гражданлардан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Кир кийимлар порошоклар билан ювилади.

Кийимлар шаҳарнинг ҳамма районларига жойлашган қабул пунктларида қабул қилинади.

Аҳолига қулайлик яратиш мақсадида кир кийимлар уйдан олиб кетилади ва ювилганлари яна махсус транспортда келтириб берилади.

Буюртмалар дам олиш кунисиз ҳар куни эрталаб соат 8 дан кеч 8 гача 44-06-38 телефон номери бўйича қабул қилинади.

Буюртмаларни бажариб бериш муддати — 5-7 кун (умумий байрам кунлари ва комбинат дам олиш кунлари ҳисобланмайди).

ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИНГ БУ ҚУЛАЙ ВОСИТАСИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Хизматингизга тайёрмиз!

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг коммунал корхоналар бошқармаси.

Телевизор

15 АВГУСТ

Чоршанба

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.15 Кўрсатувлар программаси. 17.20 Янгиликлар. 17.30 Ўқувчилар учун. «Болалар ҳайъати ҳикоя қилади». 18.00 «Халқ истеъмоли моллари —халққа». 18.30 Узбекистон ССР, Сирдарё области «Ёшлик» ашула ва рақс ансамблининг концерти. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Ўқувчилар учун. «Ёз лавҳалари» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.35 Болалар учун мультфильм. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 «Меҳнат қаҳрамонлари ҳақида ҳикоялар». Уста Жамил Розиқов. **Узбек тилида:** 20.35 «Ахборот» информацион программаси. 20.55 «Опа-сингил Ҳошимовалар». Концерт. **Москва кўрсатади.** 21.25 «Вақт» информацион программаси. 21.55 Рангли телевидение. «Универсиада-73». Умумжаҳон ёзги студент ўйинларининг тантанали очилиши В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Ўқувчилар учун. «Қувноқ пионер ёзи» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.00 «Объектив». Фотосевувчилар учун кўрсатув. 19.30 «Дўстларимиз табассуми». 20.15 «Ўн еттинчи баҳорнинг лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 5-серияси. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 21.25 «Фан» программаси.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

16 АВГУСТ

Пайшанба

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». 13.15 «Ўн еттинчи баҳорнинг лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 4-серияси. 14.30 «Инсон ва меҳнат». Ростов-Дондан олиб кўрсатилади. 15.00 Рангли телевидение. Эстрада программаси. 15.40 Эфирда—«Молодость». 16.40 Мусобақа кундалиги. 16.55. Концерт. 17.15 Кўрсатувлар программаси. 17.20 Янгиликлар. 17.30 Рангли телевидение. Болалар учун. «Бор экан-да, йўқ экан». 18.00 «Ўқитувчим ҳақида ҳикоя қиламан». Телевизион очерк. **Тошкент кўрасатади.** 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.35 Болалар учун қўғирчоқ фильм. 18.45 «Старшеклассник» программаси. **Узбек тилида:** 19.15 Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Олмаотада бўладиган V конференцияси олдидан. «Қитъа овози». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 20.00 Халқ контроли экрани. 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Халқ талантлари концерти. Гулсара Иброҳимова ва Хожиқурбон Холов. 21.40 Дала ишлари кундалиги. 22.00 V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивали олдидан. Рангли телевидение. «Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи». «Совет Украинаси». Телевизион ҳужжатли фильм.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 10.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 11.00 «Куз, ёмғир ва қўзиқоринлар». Болалар учун қўғирчоқ фильм. **Узбек тилида:** 11.20 Ўқувчилар учун. «Қувноқ пионер ёзи». 12.00 «Эшикни очинг, биров келди». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 18.30 Концерт. 19.35 Илғорларга тенглашинг. 19.45 Рангли телевидение. «Қўшниларимиз!» 20.30 Рангли телевидение. «Универсиада-73». 22.50 Рангли телевидение. «Лайне» ансамбли куйлайди. **Тошкент кўрсатади.** 23.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 23.30 Концерт. 00.10 Кўрсатувлар программаси. 00.15 Москва кўрсатувларининг охири.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

УҚИТИШ ИНГЛИЗ ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН 164-ЎРТА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН МАКТАБ

1973—1974 ўқув йили учун 1-5-СИНФЛАРГА

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактабга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: туғилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, турар жойидан справка, ота-оналарининг иш жойи кўрсатилган ариза.

Мурожаат учун адрес: «Чилонзор» массиви, 2-квартал, 48-уй.

Тошкент шаҳар халқ маорифи ҳузуридаги

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН 4-МАКТАБ-ИНТЕРНАТ

1973-74 ўқув йилига сколиоз касаллиги билан оғриган болаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: «Дўмбробод» массиви, «Саноат» кўчаси, 14-уй, телефон 77-45-71.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛИ ҚОШИДАГИ ПОЧТАМТ

йигитларни ва Совет Армияси сафидан демобилизация қилинган жангчиларни почта вагонлари бошлиқларининг ёрдамчилари қилиб тайёрловчи 3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Стипендия — 48 сўм 50 тийин.

Курсларни битириб чиққанлар Урта Осиё темир йўл линияларида, шунингдек Москва ва Иркутск йўналишларида ишга юбориладилар.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Курсларга Тошкентда, шунингдек Янгийўл, Калинин, Орджоникидзе ва Урта-Чирчиқ районларида прописка қилинганлар ҳам қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Вокзал майдони, 4-уй.

«СОЮЗХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ ҚАРАМОҒИДАГИ

95-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1973—1974 ўқув йили учун

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича малакали ишчиларни тайёрлаб чиқаради: токарлар, слесарлар, фрезерчилар.

Уқишга 8-10 синфни битирган 14-25 ёшгача бўлган ёшлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 1-2 йил.

Айрим ўқувчилар ётоқхона билан таъминланади.

Аризалар якшанба кунидан бошқа ҳар куни эрталаб соат 9 дан 17 гача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев район, Луначарское шоссеси, Тюльпан проезди, 92-уй, «Союзхлопкомаш» бирлашмаси (1, 4, 17, 41, 69, 74-автобусларнинг «Партия мактаби» бекати, телефон: 66-85-85).

Охунбобоев номли медицина билим юрти қошидаги бир йиллик медицина ҳамширалари курси томонидан **Ғиёсова Ҳури** номига берилган 68765 номерли йўқолган

ГУВОҲНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи коллективи катта илмий ходим К. Т. Орифхоновга онаси

Тожихон ОРИФХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

4 бет **Тошкент оқшоми** ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

15 АВГУСТ, 1973 й.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—01688. Нашр В—2553.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.